

Worship

God

In

Spirit & Truth

Bibulu WayGanboli

Jamanakuntigi ka kuma

Bibulu Way Publishing ye Bibulu cidenya baara ye min te kɔkɔ jini. A ka baara fɔlɔ ye ka site webw ani gafew lo sɔkɔ minw be sɔkɔ enterɛneti kan .

Duniya kuru bɛɛ ka Bibulu lɔnniya baarakeyɔkɔ. IBKI ka laɓnita ye ka Bibulu kalanw kɛ mɔkɔ o mɔkɔ b'a fɛ .
ka Ala n'a sago lɔn ka jɛ. Kalandenw TI waajibiyi ka taga Institut la walisa ka seere sɔkɔ wala .

dipɔmu sɔkɔ. O kalanw be se ka kalan enterɛneti kan wala kalansow kɔkɔ, Zoom sababu fɛ, k'u ta enterɛneti kan, k'u ci e-mail fɛ, .
minw sebera, wala mɔkɔ dɔw, jenkuluw wala legiliziw be baara kɛ n'u ye u ka kibaro diiman waajuli baara la. IBKI tɛ baarakeyɔkɔ ye min daganin lo.

An b'i ladi ko i k'i ka Bibulu segeɛgeɛ walisa k'a lɔn ni min fɔra kalansen nunu kɔkɔ wala min fɔra kalansen dɔ kɔkɔ, o ye tiɓɛn ye .
bɔkɔkɔ wɛrɛ la. "Lakalita" minw be sɔkɔ Bibulu lɔnniya baarada (IBKI) ka kalanw na, olu ye .

seberikelaw wala seberikelaw ka miiriyaw. Tuma caaman na, miiriya dɔw be don kalanw lamentaw, videwow ani sebew kɔkɔ, ani .
i n'a fɔ Bibulu jɛfɔliw; ani, waajulikelaw, minisiriw, pasteriw, sarakalasebagaw ani lakɔlikaramɔkɔw ka kalanw na.

I ka jɛ k'o mɔkɔw ka kumaw, u ka miiriyaw ani u ka kalanw bɛɛ segeɛgeɛ tuma bɛɛ sabu i ka jɛ k'u jini,
Ala sago lɔn, k'a kɛ.

Walisa k'a file ni kalan sifa o sifa ye tiɓɛn ye, Bibulu bayelemani sifa caaman kalan ani Bibulu daɓɛgafew ni daɓɛgafew laɓɛ ka .
kumadenw wala kumaseɓ minw lɔnnin tɛ, u sɔkɔ lɔn. I janto daɓɛgafew ka jɛfɔli sifa bɛɛ la, i n'a fɔ daɓɛgafew be .
kumadenw ni kumaseɓw sɔkɔ k'a ta kaan fɔlɔ la ka taga se bi ma.

Kumadenw ni kumaseɓw sɔkɔ be yeɛma wagati ni wagati ma. Ani fana, Gerekikan kumaden caaman be se ka bayelema ka kɛ kumaden kelen ye, .
min be se ka sɔkɔ fɔlɔ yeɛma.

An k'a to Ala k'i jɛmine a ka Kuma senuman Bibulu kalanni na.

IBKI be sira di k'u ka kalanw bɛɛ ta ani k'u bɔ jagokow kama minw tɛ jagokow ye. Mɛn

mɔkɔw be se k'u tilan n'u ye gwansan nka u tɛ gafew wala kalanw feere, k'u yeɛma wala k'u sara.

Randolfu Dunn, jɛmɔkɔ

Aw ka jɔkɔnye kɛ n'an ye: kunnafoni.IBKI.anglekan@gmail.com

Site web: IBKI-Anglekan.html

Ala bato ni hakilimaya ni tije ye

Kalansen 1nan

Batoli min be ke yɔɔ bɛɛ

Mɔɔɔ fanba, n'ɔ bɛɛ tɛ, sisan ani galen, u tun be fɛɛn dɔ bato. "Mɔɔɔ fɔɔɔ tun be siran fanga yiracogow bɛɛ nɛ, a tun be danfenw bɛɛ bato a tun tɛ se k'ɔ faamu. Danfenw fangatigiw filɛli, i n'a fɔ sanfiɔw, jii ka jigi, dugukoloyɛɛɛɛɛɛ, dugukoloyɛɛɛɛɛɛ, tasumajiw, tasuma, funteni ani nɛnɛ, o tun be mɔɔɔ kabakoya kosɔbɛ. 'Providence ka wagati gundomanw.'"¹

"A lɔnnin lo ko o kabilaw kɛmɛ duuru ni kɛmɛ wɔɔɔ cɛ tun be n'ɔ ka yɛɛmahɔɔɔɔ tariku ye sigida ni diinan yiriwali koo la ... u tun be ɔɔɔ dan na pewu kɔ ɔɔɔɔ minw tun be kɛ tuma dɔw la u ka maraw dancɛw la."²

Ezipitikaw kɔɔ tun be ni Ra ye, u ka tile ala ani Osiris, dugukolo jukɔɔ ala, k'a sɔɔ Babilonɛ, Gɛɛsi ani ɔɔɔ tun be ntalenw ka alaw bato.

Bi, diɔ mɔɔɔ fanba ye kɛɛɛɛw, yahutuɔw ani silamɛw ye minw be Ala wala Jehova bato, Musa ni Ibrayima ka Ala, wala Ala, silamɛw be Ala min bato. Bɛnbaliyabaw be u kelen kelen bɛɛ cɛ ani u kɔɔ. Dunija fanba wɛɛ be tugu lannakow kɔ i n'a fɔ Budadiinɛ ani ɛndudiinɛ. O bɛɛ n'a ta, dɔw be yen i n'a fɔ jamana fɔɔɔ la, minw ka lannakow be 'alako' la minw be bonya la a kan kabi wagatijan.

O nɛyiraliw b'a yira adamaden ka jogo jɔɔɔ dɔ la min tun be yen kabi a dantuma, o min ye ka bonya la fɛɛn dɔ kan ani k'a bato.

Mɔɔɔ dusukun ka miiriya lo kɔɔtanin lo ka tɛmɛ fɛɛn bɛɛ kan sabu Yezu y'a fɔ ko "I ka kan ka Matigi Ala kanu n'i dusukun bɛɛ ye, n'i nin bɛɛ ye, n'i hakili bɛɛ ye. Nin ye cikanba ye, min fɔɔ ye. Filanan fana be i n'a fɔ nin: I ka kan k'i mɔɔɔɔ kanu i n'a fɔ i yɛɛ. Sariya ni kiraw bɛɛ basiginin be nin cifɔni fila nunu lo kan (Mat.7:2). Kɔfɛ, Yezu ye cikan kura dɔ fɔ ko: "Ne b'a fɔ aw ye ko aw ka ɔɔɔ kanu, i n'a fɔ ne y'aw kanu cogo min na, aw fana ka ɔɔɔ kanu ten.

"A tun be jati ko [dusukun] lo ye dusukunnakow ni negelakow ani dumuni negew sigiyɔɔ ye ani a tun be hakilimaya ni jogo numanw fana minɛ—hali n'ɔ be jati niin lo ye (The International Standard Bible Dictionary).

¹urantia.org/b/urantia-gafe-danbɛn/sebɛn-85-bɔɔɔ-batoli
²zalislam.org/biblotɛki/gafew/yirali/yɔɔ_3_yɔɔ_2.html

O kelen ye ka Matigi Ala kanu n'i dusukun bee ye, n'i niin bee ye, n'i hakili bee ye, mawg bee, o la, saraka nanaman lo. Nka i ko Yezu y'a yira an na cogo min na, tihen batoli be nesin Ala ma kanuya ni batoli lo fe min te dan kenema koo daw wala landakow daw ma.

Niningaliw

1. Tariku sebaw b'a yira ko kabi a damine na, adamadenw tun be feen do lo bato.

T. ___ F. ___

2. Danfaraba be diinan sifa caaman ce ani u cema.

T. ___ F. ___

3. Cikanw bee la belebelebaw ye .

kele. ___ Ala kanu

b. ___ Ka mawgawgaw kanu

c. ___ Aw ka mawgawgaw kanu .

d. ___ O bee fra sanfe .

4. Mawg dusukun lo y'a ka dusukunnakow sigiyaw ye, a ka jogo numanw, a kawakaw.

T. ___ F. ___

5. Batoli ye kanuya, batoli, bonya ye ani wale do te min be ke ni miiriya dawni ye wala ni miiriya si te.

T. ___ F. ___

Kalansen 2nan

Dusukun batoli

"Ala y'a ye ko adamadenw ka juguya ka ca dugukolo kan, ko u ka miiriyaw bee tun ka jugu tuma bee. Matigi nimisara a ka adamaden dan dugukolo kan minke, o y'a dusukasi" (Zenazi 6:6).

Mise ka sebe ci Izirayelimawgaw ma, k'a nininka ko: «Ne bena taga Matigi Ala na kaw ni mun le ye?» ani o ko, a ye sababu caaman di niningali werew cogoya la. A y'a ka kuma kuncu ko: "E, mawg min ka ni, a y'o yira i la, ani Matigi Ala be min ni i fe, no te, i ka tilenninya ke, ka hinu kanu, ani ka tagama i ka Ala kaw ni majigilanya ye" (Mise 6:8)?

Yezu y'a fo Sutana ye ko "I ka Matigi Ala bato, ka baara ke ale kelenpe ye" (Matiyo 4:10 be kuma Deteronamu 6:13 lo koo la). Farizine daw fe minw tun be landakow labato, Yezu ye Ezayi 29:13 ka kuma nuni fo ko: "Nin mawgaw be ne bonya u daa la [kenema], nka u dusukun [kawana] kaw ka jan ne la, u be ne bato gwansan, u ka kalanw ye sariyaw daw lo ye minw be mawgaw kalan" (Matiyo 15:8). Bato gwansan werew ye melekew, boliw, mawgaw, kunfinyabaliw ani jinew batoli ye.

Yesumin diraa farikolo farisogo, i n'a fo saraka kelenpe min be se ka jurumun bo adamaden na. Ala sunna a ka saraka ma k'a lakunu ka bo kaburu kaw o cogo la a ye see kaw saya kan ani Sutana ka fanga kan adamaden kan. Minw bee y'a latige k'u jigi la Krista kan ani ka menni ke a fe, sababu kawla ka yafa ani ka ben. Minw benna ni Ala ye jurumu yafa sababu ra, olugu bu ka kanuya yira ni bonya ye, ni bonya ni bato ye a ye.

Mɔɔɔ b'a yere di wala a be diinan mɔɔɔɔɔ n'a b'a kɔɔɔɔɔ, a niin ani a dusukun na, a be baara ke Ala ye a ka kewale pumanw fe ani a be bonya wala bonya la a ka Ala kan. Mɔɔɔ be se ka mɔɔɔ dɔ jati i n'a fɔ kerecen min be Ala bato kɔɔɔɔ, n'a b'a ka baara pumanw bee filera nka a t'a lɔn pewu a ka lapinitaw kama k'o kewalew ke. Neyirali fe, a b'a fe ka adamaden lɔn, wala ka Ala ka sara sɔɔɔ n'a b'a ka cikanw labato, o te batoli sɔɔɔ ye sabu bonya, bonya wala bonya te yen. Waleya te batoli ye, hali n'a be se ka mɔɔɔ dɔ nafa fɔɔ n'a bɔra mɔɔɔ kɔɔɔna na ani kanuya lo b'a lasun k'o ke. Ala kelenpe lo be adamaden "dusukun" sago lɔn. Kanuya, limaniya ani kewalew ka ni ka ke batoli kama.

Niningaliw

1. Mɔɔɔ ka batoli be se ka ke fuu ye ani Ala te sɔn a ma.
T. ___ F. ___
2. Yezu ye Ala sago ke k'a yere di i n'a fɔ saraka kelenpe min ka di Ala ye, a ye Ala bato.
T. ___ F. ___
3. Mun lo tun ye see sɔɔɔ saya kan?
kele. ___ Krista ka kuruwa kan
b. ___ Krista ka jurumu saraka
c. ___ Krista ka sukununi .
4. Mɔɔɔw t'a lɔn ni ceɛ ka kewale pumanw ye batoli ye wala wale min kera walisa mɔɔɔw k'a tando.
T. ___ F. ___
5. Komi Ala be adamaden dusukun lɔn, a b'a lɔn n'a tigi ka batoli ye tijen ye ani n'a ye tijen ye wala n'a ye gwansan ye.
T. ___ F. ___

Kalansen 3nan

Jɔn lo ka kan ka bato?

"Ala ye hakili ye [farisogo te], a batobagaw ka kan k'a bato hakili la [o te landako ye nka dusukunnakow ni kanuya yiracogo lo min be mɔɔɔ kɔɔɔna na] ani tijen na [tijen ani tijen te ngalon ni ngalon ye]" (Zan 4:24). Mɔɔɔ be se ka lɔnniya bee sɔɔɔ (tijen) nka kanuya te yen o tuma na a ka batoli te sɔn a ma. A ye gwansan ye ani a kɔɔ te foyi la (1 Korantikaw 13:2).

Zan 4:24 b'a fɔ ko "'Ala ye Nii ye.' O kumaw kɔɔɔ, tije nɔɔɔmanw dɔ be yen, nka u ka jugu ka teme tije tɔɔɔ bee kan, minw ma deli ka ben mɔɔɔ satɔw tulo kan, ani u be adamadenw ka miiriya filininw latilen.

1. Ala hɔɔɔnyanin lo pewu kɔɔɔ ni wagati danyɔɔɔ bee la, o la, a te kɔɔɔ kelen na Alabatosobaw kɔɔɔ (Kew. 7:48).
2. O Ala te bololafenw ye i ko boliw batobagaw b'a fɔ cogo min na.
3. Ko A te fanga ye min te se ka ye i n'a fɔ lɔnnikela [dɔw] b'a miiri cogo min na, nka a ye Darfen dɔ lo ye.
4. Ko a kɔɔɔtara ka teme Alabatosow, sarakaw ani fen werew bee kan, minw be mɔɔɔ nafa, nka Ala te (Kew. 17:25)."

Kibaru Duman naani , s. 149, J. W. Makgarivi ni Filipu Pendletɔn

Sebenin b'a fɔ ko Ala cogoya ye nin ye:

- Kanuya - 1 Zan 4:8 .
- Jenamaya - Yuhana 1:4.
- Tijɛn - Zan 14:6.
- Tilenninya (sanuman, tilenninya) - 2 Tesalonikaw 1:6.
- Makaribaga - Luka 6:36 .
- Hɛɛɛ - 2 Zan 3 ani Zan 14:7.
- Kantigiw - 1 Korantikaw 10:13

Mun lo ka di Ala ye?

«Matigi Ala bɛ mun le kɛ .**ka kan niaw** ka kan ka tilenninya kɛ, ka makari kanu, ka tagama ni majigilenya ye aw ka Ala kɔɔ” (Mise 6:8)?Yezu ma dugawu kɛ, nka a tun be kuma gwɛɛw fɔra diinan kuntigiw ye minw tun tɛ Matigi ka cikanw labato: “Bɔnɛ ye aw ye, aw sariya karamɔɔw ni Farisiw, aw filankafow! Aw b'aw ka kɛfɛnw tannan [hake min fɔra, tannan] di, i n'a fɔ nɛrɛmuguman, ani nɛrɛmuguman, n'a ka kumini [hali kise fitininw ma]. Nka i be ni .**janfasariya** ta ko minw ka bon kosebɛ, o ye terenninya, makari ani kantigiya ye. Aw tun ka kan ka sariya labanw kɛ, ka fɔɔw to yen” (Matiyu 23:23) O nɛmɔɔw tun be sariya farikolo ta fan fɛ k'a miiri k'u be Ala ka lapinita dafa nka u tun b'a lapini, a ka cogoya to yen.

Kulu kan waajuli la, Matiyu 5nan na, Yezu ye mɔɔw caaman yira .**kɛwalewnijogow**minw ka di a ye, n'a y'a fɔ ko “Dubɔ” b'a yira ko Ala dusu ka di ani a be mɔɔw minw duga:

Fantan hakimaya ta fan fɛ–minw b'a lɔn ko o yɛɛ ye jurumunw ye, ani Ala ta terenninya. **Kasi**–minw nisɔndiyanin tɛ u ka barikantanya kosɔn Alako ta fan fɛ, olu ni minw nisɔndiyanin tɛ .

u farikolo ka gweleyaw jenamaya kɔɔ.

Numan–minw tɛ waso, minw tɛ yɛɛbonya kɛ, minw tɛ yɛɛbonya kɛ.

Tilenninya kɔɔw ni minnɔɔw be min na ., – minw b'a jini tuma bɛɛ k'a lɔn ani ka min kɛ .
min tilennin lo ani a ka di Ala ye.

Makaribaga–A be makari mɔɔw la, a t'u kiti wala k'u jalaki.

Dusukun saniyanin–minw ye mɔɔw kɔɔwɛw ye, minw tɛ ngalon tige, minw tɛ ni fɛɛn kɔɔwɛw ye,
a be kakalaya kɛ, a be mɔɔw tijɛ .

Hɛɛɛ sigibagaw–minw be hɛɛɛ la n'u mɔɔwɔɔwɔɔw ye ani u be tɔɔw dɛmɛ u k'o jɔɔw kɛ.

Kumasɛnikɛwalei n'a fɔ minw bena kiti tige sariya fɛ min be hɔɔwɔɔwɔɔw di, bari mɔɔw o mɔɔw ma makari, kiti bena tige o tigi kan min tɛ makari [i n'a fɔ Layidu Kɔɔw sariya tun b'a fɔ cogo min na tigitigi k'a sɔɔw a ma koow jati]. Hinɛ be see sɔɔw kiti kan (Zaki 2:12-13)! Kiti (sariya) be nangili jini nka Ala be makari mɔɔw minw be Krista la.

Yezu ye jiningali kɛ ko “Cɛ min benna benkanikɛlaw bolo, e ka miiri la, o mɔɔw saba nunu cɛma, jumen lo kɛra ale mɔɔwɔɔwɔɔw ye? Sariya karamɔɔw y'a jaabi ko: ‘Mɔɔw min hinera a la, ale lo” (Luka 10:36-37).

"Aw ka ṅṅṅṅ mine ni ṅṅṅṅ ye, ka makari ṅṅṅṅ na, ka yafa ṅṅṅṅ ma i n'a fɔ Ala yafara aw ma cogo min na Krista la" (Efezikaw 4:32).

"Aw kana ṅṅṅṅ kiti, n'o tɛ, Ala bena aw fana kiti, bari aw be ṅṅṅṅ tɔw kiti cogo min na, Ala fana bena aw kiti ten" (Matiyo 7:1-2).

Kerecɛnw ka ɲi k'u janto u be a) ṅṅṅṅ o ṅṅṅṅ ṅṅṅṅ u ka kanubaga dɔ koo la; b) ṅṅṅṅ min be jurumun kɛ, ka nimisa ani ka kɔsegi; ani c) minw benna, ka nimisa ka kɔsegi Kirisita ma.

Ala ka adamaden dan cogo min na, o kɔw ye Ala ka jogow bɛɛ ye. Ala ye hakili di adamaden ma fana min b'a to a be miiri, ka miiri, ka segeɛgeɛri kɛ ani ka koow sugandi. Adamaden tun be se k'a latige ka to ka kɛ Ala cogoya ye n'a be tiɲɛn faamu, ka makari, ka tilenninya ɲini ani ka hɛɛɛ ɲɛɲɔṅṅnya ɲini, wala a tun be se k'a latige k'o kɛ ani o cogo la a ka ɲɛɲɔṅṅnya tigera ni Ala ye, a Faa n'a Danbaga.

Komi adamadenw bɛɛ ye jurumu kɛ ani u mako be yafali la, a Danbaga ye miiriya min di adamaden ma, o b'a to a b'a ka kewalew yeɛma, ka yafa sɔw ani k'a damine ka ɲɛnamaya kɛ i n'a fɔ Krista. Minw be Krista la, Pol y'a seɛ k'olu ma ko: "O la, aw minw ye Ala ka ṅṅṅṅ sugandininw ye, aw minw ka di a ye, aw ka fani don **.hine, ṅṅṅṅ, majigilenya, dususumannidusufaga**. Aw ka ṅṅṅṅ muɲu, ka yafa ṅṅṅṅ ma. Aw ye yafa aw ma i ko Matigi Ala yafara aw ma cogo min na. O jogo ṅṅṅṅ bɛɛ kan, kanuya don aw yeɛ la, o min b'u bɛɛ siri ṅṅṅṅ na ka kɛ kelen ye min dafanin lo" (Kɔɔsikaw 3:12-14). Ni kerecɛnw be yiriwa o jogow la, u bena Ala jaa yira ani ka Nii Senuman yiridenw yira, o min ye "kanu, nisɔndiya, hɛɛɛ, muɲuli, ṅṅṅṅ, ṅṅṅṅ, kantigiya, dususuman ye" (Kɔɔsikaw 3:12-14). 5:22-23 kɔw).

Ala ka jogo minw kofra sanfɛ, ṅṅṅṅ tɛ se k'u mɛn, k'u kasa mɛn, k'u nɛnɛ, k'u ye wala k'u mɛn. N'an be Yezu ka kewalew n'a ka miiriya file, an be se ka Faa lɔn min ye Yezu ye min fɔ Filipu ye tigitigi.

An mako gwɛɛ be kanuya ni yafali la. An ka jurumu ni murutili cogoya la, an ka kan ni saya ye, tilenninya be min ɲini. Ala be sababu di Yezu ka ɲɛnamaya, a ka saya n'a ka sukununi sababu fɛ ka yafa an ma. Ni ṅṅṅṅ sɔwna Ala ka yafali nilifen ma, o min ye Krista ye, lannaya ni lamenni sababu la, kanuya, hɛɛɛ ani waleɲumanlɔn miiriya be sɔw u kɔw na, ani nɛɛ be bɔ a la k'o kanuya yira cogo caaman na, kumaw, miiriyaw ani kewalew la.

Ala be mun lo ye ani a be mun lo mɛn?

1. Adamaden ka mankan cɛɲumanba **.walimak**uma minw be bɔ adamaden dusukun na.
2. Wari min be di **.walimaku**un minw kama wari be di.
3. Dɔnkili kumadenw **.walima**miiriya minw be bɔ dusukun na, kumadenw be minw lawuli.
4. Delili kumaw **.walima**dusukun nimisanin hali n'a ka gwɛɛ k'a dusukunnakow fɔ.
5. Waajuli minw be kɛ **.walima**waajuli minw kera.
6. Ka Matigi ka surafana dumu **.walimaka** hakiri to Kirisita ta saraka ni kununi ra.
7. Ka dɛɛ ka laɲɛn ṅṅṅṅ fɛ **.walimaka** dɛɛ ka tɔw lasun u ka laɲɛn.
8. Ka Bibulu kalan **.walimaka** miiri Ala ka Cikan kan.

9. Ka jenamaya ke ni jogo juman ye .**walimaka** saraka jenamaya ke.

Ka Ala ka jenamaya ke loon o loon walisa ka Ala ja yira wala k'a yira, o ye ka "...aw farikolo saraka i n'a fo saraka janananw, minw dira Ala ma, minw ka di a ye, o batoli sugu bennin lo" (Drumukaw 12:1).

Kerecen min be walejuman lon, ale bena fereƵ ni sababuw jini walisa k'a ka walejumanlon yira Krista la i n'a fo a kisibaga. A bena jenamaya ke ka surunya Yezu ka misaliya la i n'a fo a be se ka ke cogo min na, ani a bena Ala sago faamu, a ye min di cidenw sababu la Nii Senuman barika la. Kerecen bena a tando a ka kewalew be la, i n'a fo ka hakili jigi Krista ka jenamaya, a ka saya, a ka sutarali ani a ka kununi koo la tuma min na a be "Matigi ka surafana" dumu.

Niningaliw

1. Kewale minw te mogo dusukun ka miiriyaw yira, olu ye landakow ye, u te Alakokow ye.

T. ___ F. ___

2. Mogo be se ka koo be ke mogo be minw jati batoli ye nka ni kanuya te yen, a ka kewalew te son Ala ma.

T. ___ F. ___

3. Kerecen ka loon o loon jenamaya b'a yira a be Ala kanu hake min na.

T. ___ F. ___

4. Mogo ka kan ka kuma ani ka koow ke ni makari ni kanuya ye sariya koson min be hokonya di .

T. ___ F. ___

5. Ala be mun lo ye ani a be mun lo men?

kele. ___ Wari min dira .

b. ___ Dusukun nimisanin .

c. ___ Dnkili minw be fo ni dusukunnakow ye minw be bo dusukun na .

d. ___ O be fra sanfe .

e. ___ a ani b

f. ___ b ani c

Kalansen 4nan

Mogo ka ni ka batoli ke tuma juman wala wagati juman lo la?

Ka ke saraka jenama ye, mogo bena Ala bato tuma be ani koo be la k'a barikada, ka bonya la Ala kan ani k'a tando k'a son a be siraw jinina ka:

kele. Ala den ton ni mogo minw mako be deme na, olu deme.

b. I ka son jija u ka jenamaya ke ni saraka ye.

c. Aw ye yafa ni kisiri kibarof; Kirisita ta janananya, a saya, a sutaracogo, a kununi ani a ta sankolo yeleli.

Kerecenw man kan ka ban (ka dabila, ka ban) ka ke ni son ye, k'u jija wala k'u jen ni Krista ye, u mana lajen wagati o son wala son o son. U bena kantigiya ke u ka Kisibaga ye, a ka Cikan, a ka mogo ye ani u tena maloya. Pol ma maloya bari a ko "Ne te maloya Kibaru Duman foli la, bari Ala ka sebgaya lo min be mogo kisi" (Drumukaw 1:16).

Pol fana y'a fɔ ten ko "O la, komi aw kununa ni Krista ye, aw k'aw dusukunw bila sankolo fenw kan, Krista siginin be Ala kinin fe yɔɔ min na, aw k'aw hakili bila sankolo fenw na, dugukolo fenw kana ke [fen minw be se ka mɔɔ wasa] bari aw sara, ani aw ka jɛnamaya dogonin lo sisan ni Krista ye. fana bena yira n'a ye nɔɔ la." ... "Krista ka heere ka mara aw dusukunw na, bari aw welera heere kama i n'a fɔ farikolo kelen, ani aw ka barikada, Krista ka kuma ka sigi aw kɔɔ kosɔbe, aw be jɔɔɔ kalan ani ka jɔɔɔ ladi ni hakilitigiya be ye, ani aw be zaburuw, dɔnkiliw, ani Ala ka dɔnkiliw fɔra ni walejumanɔn ye. walama aw ka baara dɔ ke, aw k'o be ke Matigi Yesu tɔɔ ra, ka Fa Ala barikada a sababu ra" (Kɔɔsikaw 3:1- 4 ... 15-17).

Jeyirali fila nunu jɛsinna Yahutuɔ ni siya weere mɔɔɔ ka lajɛnw ma, u fila si man kan ka jati cikan ye nka u ka kan ka jati kewale ye yɔɔ weere la.

"O la, minw sɔɔna a ka kuma ma, olu batizera, o loon na, mɔɔɔ waa saba jɔɔɔ farala u kan. Olu tun be to ka cidenw ka kalanw lamɛn, ka jɛjɔɔɔ ke, ka buru tige ani ka delili ke. mɔɔɔ be ke kanuya sɔɔ" (Kew. 2:41-47).

"Olu tagara jɛfe ka an makɔɔ Torowasi, nka an bɔra Filipi ka kurun ta Buru funubali seli tɛmenin kɔ, tile duuru kɔɔ, an sera u fe Torowasi, an tora yen tile wolonfila. (KJV waajura) [Gerekikan kumaden . *kumajɔɔɔ* ko ka baro ke, ka baro ke ni mɔɔɔ dɔ ye, ka sɔɔ ke, ka baro ke] n'u ye, k'a jini ka taga dugusagwe, ani a y'a ka kuma janya fɔ ka taga se suu tilance ma" (Kew. 20:5-7).

Ka Ala bato ni baara keli, kalan, dɔnkili ani ladili ye, o tɛ dan lajɛnw dɔɔn ma loon tigitigi dɔ la.

Niningaliw

1. Kerecen ka jini ka Ala bato tuma juman?

kele. ___ Loon o loon

b. ___ Dimansi

c. ___ a ani b

2. Ka lajɛn jɔɔ fe, o kuun ye ka .

kele. ___ Aw ka jɔɔ sabati

b. ___ Jɛjɔɔɔ ni tɔɔ ye .

c. ___ Dusu don mɔɔɔ la u ka to kantigiya la .

d. ___ O beere fɔra sanfe .

e. ___ a ani b

f. ___ a ani c

3. Kerecenw ka jini k'u janto Ala diyanyeko la sanni k'u yere wasa .

Kanuya, batoli ani tanuli bɔli ka bɔ adamaden kɔnkɔna na, a dusukun n'a ka dusukunnakow sigiyɔkɔ la, a dusukunnakow n'a ka miiriya la, o ye baara ye, batoli sɔbe. O be se ka ke a kelen wala ni jenkulu dɔ ye. O kewale jɔkɔn minw te ni dusukunnakow ni kanuya dusukunnakow ye, batoli ani tanuli minw be ke walisa ka cikan dɔ labato wala minw be sinsin yere lo kan, olu ye batoli gwansanw ye. Yezu y'a fɔ ko "o mɔkɔw be ne bonya n'u dakunw ye, [o kumakan be men], nka u dusukunw [miirili si] yɔkɔ ka jan ne la, u be ne bato gwansan" (Matiyo 15:8-9, Mariki 7:6 be kuma Ezayi 29:13 kɔnkɔ).

Ni mɔkɔ ka miiriyaw n'a ka dusukunnakow basiginin lo Ala lɔnniya kan ani u be jɛnɔkɔnya gwɛle ke n'a ye, o tuma na, u y'u yere beɛ dege ka Ala kanu, k'a bato, k'a tando, k'a baara ani k'a bato ni nege sɔbe ye ani sɔbe ye k'a diyabɔ [Niin ni tijen - te ngalonfin ye wala landako dɔ te]. Sisan, a labennin lo ka baara ke Ala ye hakili ni tijen na. Nka mɔkɔ ka ji ka mun lo ke n'a be baara kera Ala ye wala n'a b'a batora?

Mɔkɔ be se k'a kalan Zenezi kitabu kɔnkɔ ko tuma min na Ala tun be Ibrayima kɔmɔkɔw bɔra jɔnya la Ezipiti jamana na, a ye jɛnɔkɔnya dɔ sigi n'u ye. O jɛnɔkɔnya kɔnkɔ, a ye mɔkɔ dɔw sugandi ka baara ke ale ye i n'a fɔ sarakalasebagaw, ka begenw saraka o yere ni jama beɛ ye. Ala ye cikan tigitigi dɔw di Musa sababu fe u ka sarakabɔ baara ka kan ka ke cogo min na.

Saan caaman o kɔ, Ala nana dugukolo kan i n'a fɔ cɛɛ min be weele ko Yezu Nazaretika, o min ye Krista ye. A tun be balo i n'a fɔ a ka danfenw dɔ min tun be kɔkɔbɔli sifa kelenw kunbenna i n'a fɔ adamaden nka jurumun te a la o cogo la a kera jurumu saraka dafanin ye k'a yere di Faa ma i n'a fɔ joli saraka min ka ji ka ke ka adamaden ka jurumuw bɔ yen. Ciden Zan y'a fɔ Yirali 1:6 kɔnkɔ ko "A y'an ke sarakalasebagaw ka masaya ye a Faa Ala ye."

Ala ka cikan minw di Layiri kura sarakalasebagaw ma, olu fana tun ye koo kerekerenninw ye hali k'a sɔkɔ u ni Layiri kɔkɔ ta te kelen ye fewu. Layiri kura sarakalasebagaw, o cɛw ni muso minw be Kirisita ra, o ka kan ka ke saraka panamanw ye (ɔɔmukaw 12.1) i n'a fɔ o be baara ke Ala ye lon o lon ni kewalejumanw ye, ka tɔw jija ka to kantigiya ra, ka barikada, ka tanuli ni batoli ke a ye ni o jusukun beɛ ye.

Niningaliw

1. Komi i ye kerecen ye, k'i yere di Krista ma i n'a fɔ saraka panaman, o ye batoli ni baara kecogo dɔ ye.

T. ___ F. ___

2. Batoli min be ke hakilimaya ni tijen na, o be bɔ mɔkɔ kɔnkɔna na min b'a jini .

kele. ___ Lɔnniya

b. ___ Farikolonanagweko dɔw

c. ___ Nege min b'a la ka bonya la mɔkɔ kan ani k'a tando .

d. ___ a ani b

e. ___ a ani c

3. Batoli be ke jenkuluw ka lajenw dɔkɔn lo la.

T. ___ F. ___

4. Ala temena Musa fe ka cikan tigitigi dɔw di bi mɔkɔw ka ji k'ale bato cogo min na.

T. ___ F. ___

5. Ala ka cikan min di a ta jɛnɔkɔnya kura mɔkɔw ma, o ye ka baara ke Ala ye loon o loon, ka kewali jumanw ke ani ka barikada, ka tanuli ke ani ka batoli ke a ye ni dusukun beɛ ye.

T. ___ F. ___

Kalansen 7nan

Ka lajen ka mɔkw laben

An ka ni ka lajen ke sije joli ani yɔkw min na, Bibulu t'o fɔ an ye. Yezu ka baro keto ni Samarika muso ye (Zan 4), a y'a yira ka gwe ko batoli min bena ke sini ma, o te yɔkw koo ye.

"Egilizi fɔl ka lajenw tun be ke ni mɔkw kelen kelen beɛ ka baara ye, u ka koow kecogo, u ka hɔhɔnya, u ka jɛnamaya kecogo ani u ka mɔkw seen don u ka baara la (misali la, 1 Korɛntikaw 14:1-33 ani Eburuw 10:25 laje). bi [baara] min be ke legilizi la."³U tun be ɔkw lajen Alabatosoba kɔkɔ forobayɔkw la, ani kerecɛnw ka soow kɔkɔ. Yahutuw ni ɔkw mukaw y'a damine ka tɔkw min sɔkw, Alabatosoba luw ni Solomani ka boon ɔkw tun te yen tugun. O y'a to boonw ni yɔkw werɛw tun be yen.

Heburukan seɛɛbaga be kerecɛnw ladi ko "An ka ɔkw janto walisa ka kanuya ni keɛwaleɔmanw lawuli, an kana an ka lajenw to yen [an y'a latige ka lajenw dabila ni kerecɛn tɔkw ye] i n'a fɔ dɔkw b'a ke cogo min na, nka **aw ye ɔkw ladi**;ani aw b'a yera ko Ala ka loon surunyana minke, aw ka kan ka o ke ka tɛmɛ o kan" (Eburuw 10:24 - 25) A gwenin lo ko u tun b'u sinsinna ɔkw lajen kan, ka ɔkw ka gweleyaw n'u ka haminankow lɔn, ani ka kerecɛnɔkw jija u ka jɛnamaya ke ni kantigiya ye ani ka baara ke min ka di Ala ye ani min be tɔkw nafa.

Mun lo b'a to an be lajenw ni jɛnɔkwnya dabila? O koo caaman be se ka ke. N'a sɔkw siranya min tun be Egilizi fɔl la, o lo y'a to mɔkw bena u tɔkw. Mɔkw minw te kanuya yira, minw be miiri u yere la, minw be fanga sɔkw ani ka jogow mara, minw te u janto u la, minw te ben sɔkw wala sigiko ta fan fe ani kuon caaman werɛw be se ka jɛnɔkwnya fari faga. O man kan ka ke kerecɛnw cɛma.

Verise minw be kuma kerecɛnw ka lajen koo la:

- Mɔkw caaman lajenna ka delili ke (Kɛw. 12:12).
- Kalandenw lajenna ka buru tigetige (Kɛw. 20:7).
- U ye egilisiw lajen ka rapɔkw di (Kɛw. 14:27).
- A ye jama lajen - a ye letere dɔ di (Kɛw. 15:30).
- N'aw be lajen ka dumuni ke (1 Korɛntikaw 34).
- Diinan mɔkw minw be jurumu ke, u kɔkw beɛ jɛɛ na (1 Timote 5:20).
- Ni aw lajenna ... aw ye kelen di Sutana ma (1 Kor. 5:4-5)
- Seɛbeninw kalan ani ka mɔkw kalan i ka faamuyali di ani ka tɔkw lamɛn u ka faamuyali la (Kɔlɔsikaw 4:16 ani Kɛwaliw 11:26)
- Aw ka dɔnkili la ɔkw ye (Efezikaw 5:12).
- Ni egilisi beɛ lajenna yɔkw kelen na (1 Kor. 14.23).

«Nga mɔɔɔ o mɔɔɔ be kiraya ke, o tigi be kuma mɔɔɔw fe walisa k'u barika bonya, k'u jaa gwɛleya, k'u jigi tugu, 4 min be kaan wɛrɛw fɔ (Gɛrɛkikang*glosi*)a be a yɛrɛ baraka bonya, nka min be cirayakuma fɔ, o be lanabagaw ta jɛnkuru baraka bonya. 5 Ne b'a fe aw bɛɛ kelen kelen ka kuma kaan wɛrɛw ra (*Glosais*) nka ne b'a fe i ka kiraya ke. Min be kiraya ke, o tigi ka bon ni kan wɛrɛw fɔbaga ye (n'a ma o kɔɔɔ fɔ, janko lanabagaw ka sabati. 1Korɛntikaw 14:3-5).

«9 Aw fana be ten, fɔ ni aw ma kuma faamuyaninw fɔ ni aw nɛɛn ye (*glosiw*) i be min fɔra, mɔɔɔ bɛna o lɔn cogo di? I bɛna to ka kuma fiɛ fe dɔɔɔn. 10 Siga t'a la, kaan sifa bɛɛ be yen dunija kɔɔɔ, nka u si tɛ kɔɔɔbali ye. 11 Ayiwa, ni ne ma mɔɔɔ ka kuma kɔɔɔ faamu, o tuma ne ye lonan ye o kumafɔbaga fe, ale fana ye lonan ye ne fe. (1 Korɛntikaw 14:9-11).

«18 Ne be Ala barikada sabu ne be kuma kaan wɛrɛw la (*Glosais*) ka tɛmɛ aw bɛɛ kan; O bɛɛ n'a ta, ne b'a fe ka kuma duuru le fɔ ne ta hakiri ye egilisiw cɛ ra. **janko ne ye se ka tɔw karan** .ani, ka tɛmɛ kumaden waa tan kan kan wɛrɛ la (*glos*). O ra, ni lanabagaw ta jɛnkuru bɛɛ lajenna yɔɔɔ kelen na, ni bɛɛ be kuma kaan wɛrɛw ra (*Glosais*), ni mɔɔɔ minw tɛ koo lɔn, wala minw tɛ lanaya la, olu nana, yala u tɛna a fɔ ko aw hakili ɲagamina wa? Nka ni aw bɛɛ be cirayakumaw fɔra, ni lanabari, walama kolɔnbaga dɔ nana don, bɛɛ bɛna a jaraki. O cogo ra, a jusukun dogow be bɔ kɛnɛ kan; Ni o kɛra, a bɛna a kinbiri gban ka Ala bato, k'a fɔ ko can ra, Ala be aw cɛ ra. Ayiwa, ne balemaw, a be se ka ke cogo di? Ni aw ka ɲɔɲɔn lajɛn tuma o tuma, aw be to ka dɔnkiri dɔ la, ka mɔɔɔw karan, ka kaan wɛrɛ fɔ, ka Ala ka Ala yira Ala ra min na, ani ka dɔ kɔɔɔ fɔ. **Fɛɛn bɛɛ ka ke walisa ka mɔɔɔw demɛ** .. Ni mɔɔɔ dɔ be kuma kaan wɛrɛ la (*glosiw*), a ka ke mɔɔɔw fila ye wala a ka ca ni saba ye, u kelen kelen bɛɛ ka ke ɲɔɲɔn kɔ, ani kelen ka ke kɔɔɔɔli ye. Nka ni mɔɔɔ tɛ yen min be se ka kuma kɔɔɔ fɔ, o tigi ye kuma tugu kafo kɔɔɔ [assembly .
–], a ka kuma a yɛrɛ ni Ala fe. Mɔɔɔw fila, walima mɔɔɔw saba ka kuma, tɔw k'o kɔɔɔ lɔn. Nka ni Ala ka kuma dɔ yira mɔɔɔw wɛrɛ ra min siginin be yan, o tigi ye je. Aw bɛɛ be se ka kiraya ke kelen kelen, janko bɛɛ ka kalan sɔɔɔ ani ka jaa gwɛleya. Kiraw ta hakiri be o ciraw ta fanga le kɔɔɔ. Sabu Ala tɛ koɲagaminin Ala ye, nka hɛra Ala lo. Aw ye aw ta musow to; *walima musow* ., aw ye aw daa tugu lanabagaw ta jɛnkuruw kɔɔɔ, sabu o ma daga ka kuma; nka o ka kan ka o yɛrɛ majigi, i n'a fɔ sariya fana k'a fɔ cogo min na. Ni o b'a fe ka fɛn dɔ lɔn, o ye o cɛw ɲininka so kɔɔɔ; sabu maloya le be musow fe ka kuma lanabagaw ta jɛnkuru ra, jamalajɛnyɔɔɔw ra. ... Fɛɛn bɛɛ ka ke ka bɛn [ni bonya ye] ani ka ke cogo bɛnnin na [u kelen ka tugu ɲɔɲɔn kɔ, u bɛɛ kana kuma wagati kelen na]” (1 Korɛntikaw 14:18-40 NIV).

Korɛntikaw ka lajɛnbaw tun be ke ni bonyabaliya, ɲagamini ani ɲagami ye. Walisa k'o gwɛleya ɲɛnabɔ, Pol y'a sɛbɛ ko:

1. Kiraw tun ka kan ka kuma ka tugu ɲɔɲɔn kɔ, u man kan ka kuma wagati kelen na.
2. Kumajɔɲɔɲɔnw tun ka kan ka u makumu n'u ka kaan tɛ se ka faamu ani mɔɔɔw si tɛ yen k'u bayɛɛma.
3. Kumajɔɲɔɲɔnw tun ka kan ka yɛɛma yɛɛma k'u to kuma lase jama ma sabu Ala tɛ ɲagami Ala ye.
4. Kiraw ka musow tun ka ɲi k'a yira ko u b'u cɛw bonya u kɛtɔ k'u ɲininga jama ɲɛfɛ, nka u ka ɲi ka ɲɛfɔli ɲini u ka soow kɔɔɔ.

4kan, o kɔɔɔ, jamana kɛrɛnkɛrɛnnin dɔ be min fɔ ka danfara don o ni siya tɔɔɔ ta cɛ: (a bɔra Thayer ka Gɛrɛkikan Lexicon kɔɔɔ)

5. "Koo bæe ka ke cogo bennin na ani cogo bennin na" o kɔɔ tɛ ko laben wala landa dɔ ka kan ka sigi sen kan k'a sɔɔ baara si tɛ ke min be ke yɔɔnin kelen, a ka ke dɔnkili, delili wala kuma ye.

Kalan minw be sɔɔ .

1. Ka mɔɔw kalan, o nafa ka bon ka tɛmɛ mɔɔw ka lamenni kan .
2. Ka koow laben ani ka faamuyali ke, o kɔɔtanin lo kɔɔbe .
3. Ni kerecɛnw bæe b'u niin don o la, o be dusu don bæe la .
4. Lakɔli ka ni ka ke kantigiya kama .
5. N'an be tɔɔw bonya, o be ben sabati .
6. Sariya ni landakow bonya tɛ se ka to a kɔɔ na .

Niningaliw

1. Egilizi ka lajenw man kan ka ke i n'a fɔ landakow, nka u ka ni ka dusu don mɔɔw kelen kelen bæe la u k'u sen don o la.
T. ___ F. ___
2. Kerecɛnw ka kan ka tɔɔw jija baara numanw ni kantigiya la n'u lajenna tɔɔw fɛ.
T. ___ F. ___
3. Yereɲagami ni ɲagami tun be Korenti Egilizi kɔɔw sabu mɔɔw caaman tun be yeremine.
T. ___ F. ___
4. Ka mɔɔw kalan, k'u ladon, ka tɔɔw bonya ani ka mɔɔw kelen kelen bæe seen don o la, o lo kɔɔtanin lo ka tɛmɛ n'u be lajenna.
T. ___ F. ___
5. Kuun fɔɔ min kama an be lajen i n'a fɔ Krista farikolo, o ye ka mɔɔw jija ani k'u jija.
T. ___ F. ___

Kalansen 8nan

Dɔnkili

Dɔnkiliw ye dusukunnakow yiracogo ye – kanuya wala kɔɔniya, ninsɔndiya wala nisɔngoya, ani Alako wala cenimusoko. Dɔnkiliw ni dɔnkiliw be se ka ke mɔɔw yere ka ɲenagweko ye, u be se k'u ɲesin a ka mɔɔw kanulen dɔ ma wala ka Ala tando. Dɔnkiliw fana ye kalankeminanw ye minw be se ka lannakow, koow ani mɔɔw bila mɔɔw hakili la.

Layiri kɔɔ dɔnkili

«Aw ye na, an ye dɔnkiri la L .ORD: an ka nisɔndiya mankan ke an kisiri farakurun ye. An ka taga a ɲa kɔɔw ni barikada ye, an ka nisɔndiyakan fɔ a ye ni zaburuw ye» (Zaburuw 95:1-2).

Ala ye cikan di Musa ma ko: "Sisan, aw ye nin dɔnkili sebe, k'a kalan Isirayelidenw ye, k'a to u k'a la, janko a ka ke seereya ye ne fe u kama, n'u nana n'u ye jamana min na, kɔɔw ni lii be bɔ jamana min na, n' tun ye min layidu ta u benbaw ye.

ni o ka domuni ke ka fa, ka yiriwa [ka ke nafolotigiw ye], o bena taga ala werew fe, ka o bato, ka ne ban, ka ne ta jentogonyo tije” (Deteronomu 31:19-21).

“Zozafati ye maw dwo sigi walisa u ka dinkili la Matigi ye, k’a [Ala] tando a ka senuya koson, k’a fo ko: ‘Aw ka Matigi barikada, bari a ka kanuya be to fo abada’ ” (2 Tilew Kibaru 20:21-22).

Layiri kow kow, dinkili minw kofora, u fanba nesinna Ala tandoli ni walepumanlon kumaw ma, a ka kanuya banbali n’a ka senuya koson.

Layidu kura dinkili

Layiri kura ka kuma minw fora dinkili la, o b’a to an b’a lon ko Ala ka jentogonyo kura Denmisenw ka kan ka dinkili la a ye ka bo u dusukun na, ka bo u kowona na ani ka jentogonyo jija ni dinkili ye.

Kolosi 3:12-17 – «O la, i n’a fo Ala ka maw sugandininw, minw kanulen lo, aw ka hine, numanya, majigilenya, dususuman, ani munuli ke, aw ka jentogonyo munu, ka yafa jentogonyo ma. Kirisita ye kuntigiya ke aw jusukunw na, sabu aw welera ka ke hera ye, i n’a fo aw ye farikolo kelen ye. **i n’a fo aw be jentogonyo karan ka jentogonyo ladi cogo min na**. Aw ye hakiritigiya be la, ka Ala walepuman lon ni Zaburuw, ani Alatandokiriw, ani Nin Saninman dinkiriw ye. Aw be koo o koo ke, kumaw la wo, kewaliw wo, aw k’o be ke Matigi Yezu taw la, ka barika la Faa Ala ye a barika la.”

Efesi 5:15-20 - Pol ka sebe min ci Efesi kerecenw ma, a ko: “O la, aw k’aw yere kolosi kosobe aw ka jenamaya kegogo la — aw kana ke i n’a fo hakilitanw, nka i n’a fo hakilitigiw, aw ka wagati be ta, bari loonw ka jugu. O la, aw kana ke nalomanw ye, nka aw ka Matigi sago faamu. jentogonyo ma [a be se ka ke ko dinkili min be fo ka maw jaabi wala min be fo ni antifoni ye] ni zaburuw, dinkiliw ani hakilimaya dinkiliw ye. **Dinkili la ani ka miziki dilan (dinkili) aw dusukun na Matigi** ., aw ye barika la an Faa Ala ye tuma be an Matigi Yezu Krista taw koson koo be la.”

Pol y’a fo kolosi kerecenw ye ko dinkili be sinsin maw ka miiriya lo kan n’a b’a dusukunnakow fora. **Ala fan fe**. Pol ma dinkili tigitigi dwo fo maw kelen kelen wala jama ka dinkili koo la. Nka, a b’a sinsin walepumanlon miiriya kan min be bo a dusukun na. O kow mana ke min o min ye, maw ka dinkili ka kan ka nesin Farikolo ka kelenya ma, ka maw do kalan ani k’a jija ani ka Ala tando, o ye batoli ye.

Fen caaman be yen minw be se ka ke ka dinkiliw la ani ka dinkiliw wala dinkiliw dilan i dusukun na Matigi ye .

a) Dinkili – juru tigeli [minenw, kanew walima dusukun juruw].

b) Ka miziki ke dusukun na – dusukunnakow ani dusukunnakow ni kow ye .

d) Matigi fe –min nesinna Ala ma .

e) Tijen ani tijen, a ma ke fen ye min be maw lafili wala min be maw lafili nka wale min be kera adamaden kowona na, dusukun wala niin na, o min ye adamaden kow ye min be kanu ani k’a bato.

f) Maw be se ka dinkili la maw were ye a lajennin lo wo, a lajennin te wo.

Layidu kura ka verise were minw nesinna donkili la .

- “ .Ne be donkili la ni n hakili ye, ka donkili la ni n hakili fana ye” (1 Korantikaw 14:12-17; 26).
- “ .Yala mawg do ninsan ka di wa? A ka tanuli donkiliw la” (Zaki 5:10-13).
- “Aw siyaw bee, aw ye Matigi tando, aw siyaw bee, aw ye donkili la a ye” (Dumukaw 15:7-7).
11)
- “ .Ne bena i tando donkili la jama pana” (Eburuw 2:10-12).

Ka donkili la ni ninsandiya ye, o be mawg kenemayaw diyabo k'a saw ka donkili la ni dusukun ye, o be mawg kankakow yira. O kama, feen o feen min be dusukun ka miiriyaw teme ani ka diya tulo ye, a ka ke benkanw ye, folifenw wala donkiliw, o te diya Ala ye tugun.

Donkiliw lajecogo surun.

Jan :

«Aw ye fa Nin Saninman na, aw ye donkiri la, ka donkiliw la aw jusukun na, ka Matigi tando. Min
:

I n'a fo lajenba:

jama ce ra, ne bena .**tanuli donkili la**aw kelen
kelen bee fe

Aw ye kankar karan, ka kankar ladi ni hakiritigiya bee ye, ka kankar ladi ni Zaburuw ye, ani Alatandodankiriw, ani Nin Saninman donkiriw, ka baraka la Ala ye ni aw jusukun bee ye .

Tuman min :

Yala mawg do ninsan ka di wa? A ka tandodankiriw la . Cogo

di :

Ne bena donkiri la ni ne Nin ye, ka donkiri la ni ne hakili fana ye.

Hakilina caaman be yen o koo la, min ye donkili ye min ka di Ala ye Layidu Kura kankaw. Mawg ka ni ka miiriya wala a yere ka lannakow dorkan file ani ka verisew karko fo cogo bennin na a kankakow la, a kana ke a yere sago ye. Ka karkafoli ke ka bo miiriya jugu do la, o be na ni kunceli juguw ye:

kele. Batoli be ke 'batoli baara' do la o kama donkili min be san mawg ma, o ka kan ka ke 'batoli baara' lajenba do la.

b. Donkili ka kan ka ke donkiliw dorkan lo ye wala ka ke ni kankar ye sabu benbaliya be sinsin a kan k'a fo ka ne lamembaga fe ani o ye nenagweko ye .

c. A cappella dorkan lo be san ka fo ni kankar ye wala min be ke ni yarko naani ye .

d. Ni donkili be mawg do bolo, o karko ko kafo lo be donkiliw sugandi minw bena fo .

e. Ka donkili la ni dusukun ye a cappella, donkiliw la, benkanw na wala ni folifenw ye, o ka ni kank' a be sinsin mankanw lo kan sanni ka sinsin a dusukun ka miiriyaw kan.

f. Donkili neminebaga walima neminebaga ye donkilidala ye .

g. Donkili neminebaga caaman, jenkulu nemawg wala tanuli jenkuluw be nenagwekow lo ke hali ni mawg caaman b'u sen don n'u ye i n'a fo n'u be donkili neminebaga kelen dorkan lo fe.

h. Donkiliw ka kan ka bo hakili la ani donkili gafew te yen wala u te yira ekran kan.

Nne. Ni mawg ka miiriya be mankan numan lo kan o ye nenagweko ye a ka ke ni folifenw ye, a cappella wala ni benkan ye.

Dɔnkili jɛnaje kama be ke ni mɔgw b'a to dɔnkili ni dɔnkili diyabɔli ka miiriya minw be Ala fan fe ka bɔ u dusukun na, o kera - a) ni dɔnkiliminenanw ye wala n'u te yen aradiyo, telewisɔn wala CD kan, b) n'u lajenna wala u kelen wala c) ni jɛminebaga te yen, jɛminebaga kelen wala jɛminebaga caaman te yen. Tijen lo, mɔgw be se ka siranya, bonya, bonya ani tandoli dusukunnakow sɔɔ kosɔɔe Ala batoli la dɔnkili la ani o wagati kelen na, a be se ka diyabɔ ani ka yere sabati ni kaan werew ka dɔnkiliw n'u ka dɔnkiliw ye minw be Ala tando ani k'a bato. **O ye dusukunko ye.**

Niningaliw

1. Dɔnkili min tun be layidu kɔɔ kɔɔ, o tun ye ka kalan dɔ di ani ka Ala tando ani k'a waleɓuman lɔn a ka kanuya kosɔn.
T. ___ F. ___
2. Kɔɔsi kerecenw tun be dɔnkili la walisa ka mɔgw kalan ani k'u ladi .
T. ___ F. ___
3. Dɔnkili min ka di Ala ye, o ka kan ka bɔ adamaden kɔɔna na tuma bee, o min ye a dusukun ye.
T. ___ F. ___
4. Fɛn o fɛn min be adamaden dusukun bali k'a ka miiriyaw sinsin Ala kan k'a to dɔnkili la, o fana be batoli bali dɔnkili la.
T. ___ F. ___
5. Ka dɔnkili la ni dusukun ye, o ye mɔgw kelen kelen bee ka koo ye hali n'u lajenna jɔɔɔn fe i n'a fɔ legilizi.
T. ___ F. ___

Kalansen 9nan

Ka delili ke

Yezu kumana delili koo la a ka kalan wagati la min be weele ko 'Kulu kan waajuli' k'a fɔ ko: "Tuma o tuma n'aw be delili kera, aw kana ke i n'a fɔ filankafow minw b'a fe ka lɔ kalansow kɔɔ ani siradaw la walisa mɔgw k'u ye. aw ye aw Fa Ala daari, min dogonin lo, o tuma aw Fa Ala min be yeli ke dogoyɔɔ ra, ale bɛna aw sara. Aw kana ke i n'a fɔ olu, bari aw mako be min na, aw Fa b'o lɔn sanni aw k'a jini a fe" (Matiyu 6:5-6) Mariki 11:17 kɔɔ, Yezu be kuma Ezayi 56:7 kan k'a fɔ ko Ala ka batoso ye deliliyɔɔ ye. Sisan, Ala ka batoso siginin be adamaden kɔɔ.

"Loon dɔ, Yezu tun be delili kera yɔɔ dɔ la, a ka kalandenw dɔ y'a fɔ a ye ko: 'Matigi, an kalan delili kecogo la i n'a fɔ Zan y'a ka kalandenw kalan cogo min na'" (Luka 11:1). O kɔ, Yezu ye min fɔ Matiyo 6:9-13 kɔɔ, a segira o kan kulu kan delili kalan kɔɔ.

U y'a jini u fe u k'u kalan delili kecogo la min kɔɔtanin lo mun lo? Yala Yezu ka kalandenw tun te delili kecogo lɔn wa? Yala a be se ka ke ko kalandenw ka miiriya kɔɔnin lo delili koo la sabu u tun b'u ka diinan kuntigiw filera u be delili kera wa? Yala benbaw tun be delili ke wala Ala tun be kumaɔɔnya kera n'u ye .

ka bo a fe suu ni tere wa? Yala a bena to k'u bila kofe wa? Ne b'a fo aw ye ko a bena a ye ko o be kiti tige, ani joona joona. Nka, ni Mogo Dence nana tuma min na, yala a bena lanaya soko dugukolo kan wa?»(Luka 18:1-8) wa?

Krista komogwo ka ni ka delili ke tuma bee walisa u ka se ka see soko loon o loon gweloyaw kan k'a soko u be jenamaya kera Krista ye. Pol ya fo ko "aw ka Ala daali tuma bee Nii Senuman barika la, ni delili sifa bee ye, ani delili sifa bee, o la, aw ka to jee na, ka Ala daali mogo senumanw bee ye" (Efetikaw 6:18).

Deliliw ani cikanw minw be soko .

Yesu

- Yereladeli - nin tasa (Yezu ka saya min be kokona kuruwa kan) ka teme, nka I sago ka ke .

- Delili kalan – kana segi kuma gwansanw kan .
- Lasomini –delili minw ka kan ka ke mogo fe, u te men .

Cidenw

- Delili min kera walisa ka jagweleya soko – Piyeri bonin ko kaso la Konsili fe .
- Delili min be ke ka baara ke – Piyeri ye delili ke k'a fo ko: "Tabita wuli" .
- Yerela – kaso la ani suu tilance la Pol ni Silasi ye delili ke .

Cidenw ni kerecenw .

- Ladilikanw – ni mogo o mogo be kokola, a ka delili ke .
- Mogo werew kama – an be barikada ani ka delili ke aw ye tuma bee .
- Delili minw be ke yerekun kama – yere sabati ani ka delili ke Nii Senuman ye .
- Yafa kama – Aw ye nimisa nin kojugu nin na ka delili ke .

Ala sago keli ke i jenako folo ye tuma bee. I ka to ka delili ke. Deliliw be se ka surunya ani k'u jessin koo tigitigi dwo ma. Feen minw be to fo abada, i ka delili ke u koo la. I ka Ala ka jemineli jini walisa k'a ka Masaya ke i jenako folo ye loon o loon ani ka taw bila i jenako folo ye. Delili ke ani ka dem don Krista ka Kibaru Duman jensenni na. Ka delili ke taw ye ani ka barikada, o bennin lo tuma bee.

Deliliw be se ka surunya kosobe, soko o soko, yere wala mogo werew kama, n'u be ninsandiya la wala n'u be nisngoya la wala n'u be ke kerekereininw ye wala n'u be ke mogo bee ye, nka u te miiri yere yere la.

Niningaliw

1. Kalandenw ya jini Yezu fe a k'u kalan delili la i n'a fo delili tun te ke cogo min na Layidu soko kono.

T. ___ F. ___

2. Ala be mogo ka deliliw jaabi .

kele. ___ Siritigenin

b. ___ Lamaloya

c. ___ O fila bee

3. Mun lo be delili bali .

kele. ___ Foyi te, i n'a fo Ala be mogo si ka delili jaabi tuma bee .

b. ___ Furumogon minecogo jugu .

c. ___ Yerejini

d. ___ a ani b

e. ___ b ani c

4. Delili wagati ye juman lo ye?
 kele. ___ Sijε naani tile כֹּחַ כֹּחְמָא, lεε 9, lεε 3 ani sufε .
 b. ___ N'i mako be fεεn dɔ la .
 c. ___ Kumabε
 d. ___ a ani b
 e. ___ b ani c
5. Walisa kerecεn ka delili ka sɔn Ala ma, a ka kan ka to Krista la.
 T. ___ F. ___

Kalansen 10nan

Matigi ka surafana - Hakilijigi Krista la

“A y’a fɔ u ye ko: ‘Ne tun b’a fε kosɔbε ka nin Tεmenkan dumuni dumu n’aw ye sanni ne ka tɔkɔ (kuruwa kan)” (Luka 22:1 7).

Tuma min na Izirayelimɔkɔw tun bε Misirankaw ta jɔnya ra, jɔnyaban jɔnagbε sigira tɔkɔ kɔnkɔntɔnnan kɔ, ani sani saya mεlεkε tɔkɔ ye (vεrise 1-7). O jɔnagbε wagati ra, Izirayelimɔkɔw tun ka kan ka sagaden dɔ faga sani wulada ka se (vεre 5). U tun ka kan k’a joli dɔ seriseri daa sanfela kan ani daa sanfela la. O ka Ala ni saya mεlεkε fɔ a ta mɔkɔw bε jɔkɔ min na (vεre 13). Sagaden tun ka jɔ ka jeni ani k’a dumu (εkizɔdi 12). O kama, Yahutuw ka Tεmenkan seli tun ye sagadennin ye min tun be dumu saan o saan 14nan na. thkalo fɔlɔ loon, k’u hakili jigi Ala ka u kisi ka bɔ u dence fɔlɔw ka saya la ani ka bɔ, Ezipitikaw ka jɔnya la (Jatedenw 9).

Yezu ka Tεmenkan seli laban

“Wagati sera tuma min na, Yezu ni cidenw sigira dumuni na, a y’a fɔ u ye ko: “Ne tun b’a fε kosɔbε ka nin Tεmenkan seli dumu n’aw ye sanni ne ka tɔkɔ, bari ne b’a fɔ aw ye ko ne tεna a dumu [Tεmenkan seli], fɔ a [Tεmenkan seli] ka dafa Ala ka masaya kɔkɔ (Luka2:1).

“Sufε, [Tεmenkan seli wagati sera], Yezu (Yezu) sigira tabali kɔkɔ n’a ka kalanden tan ni fila ye [...] U tun be dumuni kεra tuma min na, Yezu ye buru ta, ka barikada (a ye barikada) k’a tige k’a di a ka kalandenw ma, k’a fɔ ko: ‘Aw k’a ta k’a dumu, nin ye ne farikolo ye.’ A ka jifiyen dɔ ta, ka barikada Ala ye, k’a di o ma, k’a fɔ o ye ko: «Aw bεε ye a min, sabu nin ye ne joli ye, min bε bɔnna mɔkɔ caman ta jurumunw yafa kosɔn, fɔ lon min na ne bεna a min ni ne Fa ye.» O ka dɔnkili dɔ la ka ban tuma min na, o bɔra ka taga Oliviyeyiri kuru kan» (Matiyu 26:20 ... 25-30). O kɔ, vεrise damanin o kɔ, Yezu y’a fɔ ko “... ‘Ne nisɔngoyanin lo kosɔbε fɔ ka taga se saya ma, aw ka to yan, ka sinɔkɔ ni ne ye.’ A tagara n’a ye dɔkɔni, k’a kunbiri gwan duguma ka Ala daali ko: ‘Ne Faa, n’a be se ka kε, i ka nin tɔkɔ bɔ ne kɔkɔ, nka ne sago kana kε, fɔ e sago.” (Matiyo 26:38-39).

Yezu ye delili min kε walisa ka tasa bɔ, o tε buru wala minan n’a kɔnkɔfenw ye. O tun ye a ta saraka saya ye kuruwa kan, a ta tɔkɔ tasa. Ni mɔkɔ hakili b’a la ko Yezu tun b’a fε ka tasa min bɔ, a hakili be to a la, a be barikada ani a be Ala tando Krista joli saraka kosɔn min tun ka jɔ ka kε walisa u ka jurumuw ka yafa. Yezu ye min kε k’a yεre di k’a kε saraka kelenpe ye .

min tun be se ka jurumun bo a ra. A fana ye jehokonyanya kura sigi min kama a ka tawo n'a ka saraka tun te se ka bo yen. Nin ye Layiri kawo ni Layiri kura sangali ye.

	<u>Layidu kawo</u>	<u>Layidu kura</u>
Saraka	Sagaden fiyen te min na	Yezu - jurumun te min na .
A boli ka bo	Ezipitikaw marali	Sutana ka mara .
A be bo .	Farikolo ta fan fe jonya .	Alako ta fan fe, jonya
Layidu jamana	Kanaan - farikolo .	Sankolo - hakilimaya
Dimi min be .	Farawona	Sitane
Joli b'a yira ko .	Isirayelidenw	Minw be Krista la .

Mariki 14:23-26 "A ye jifiye ta, ka barikada Ala ye, k'a di u ma, u .

o bee k'a min. A y'a fo u ye ko: «Nin ye ne joli ye, min bonna moko caaman koson.

Can ra, ne b'a fo aw ye ko ne tena rezenji min tuun fo lon min na ne bena a minkura

Ala ta Masaya* ra.» U ye donkili la ka ban tuma min na, u bora ka taga

Oliviyeyirikulu kan."

Luka 22:17-24 "O ko, a ye jifiye ta, ka barikada Ala ye, k'a fo ko: 'Aw ka nin ta k'a tilan .

a k'a ke aw yere ce ra. Sabu ne b'a fo aw ye ko kabini sisan, ne tena rezenji min tuun tuun

fo ka taga Ala ta Masaya* na.» A ye buru ta ka barika la Ala ye k'a tigetige k'a di u ma k'a

fo u ye ko: «Nin ye ne farisogo ye, min dira aw koson. Aw ye nin ke ka aw hakiri jigi ne

ra.» O dumuni kenin ko, a y'a fo fana ko: 'Nin min be bonna aw ye, o ye layidu kura ye ne

joli barika la."

1 Korantikaw 10:16-18 kalan. "An be duga min di [an be duga min ke, an t'a jini Ala fe a k'a duga], o ye .

O te Kirisita jori ta jehokonyanya ye wa? An be buru min karikari, yala o te Kirisita farikolo

do ta ye wa? Ayiwa, an minw ka ca, an kera farikolo kelen ye, sabu an bee be buru kelen

le kawo. Aw ye Isirayelidenw file: minw be sarakaw dumu, yala olu niin be sarakaboyoko la wa?"

1 Korantikaw 11:25 . Pol ye kuma were fara a kan ko: "Tuma o tuma n'aw be nin buru dumu ani .

aw ka jifilen min, aw be Matigi ka saya [saraka yafa saraka, jurumu yafa saraka, kuruwa kan] fo fo a

ka na."

Tuma o tuma ni moko be Matigi ka surafana dumu, a ka ni k'a sinsin Krista n'a ka saraka kan .

- Aw ye aw hakiri to ne ra!

- Buru ye Yezu tagamasije ye min i n'a fo Ala, a nana dugukolo kan ka sigi an cema farisogo farikolo la, a ma ke jinamoriya ye.
- Rezensun yiriden, min ye tasa kowfenw ye, o ye Yesu joli le ye, min ka jehokonyanya kura don a ta jurumunyafa saraka fe - jurumun saraka.

Niningaliw

1. Yezu ye delili ke ko mun lo ka bo yen?

kele. ___ Tasa farikoloman do .

b. ___ Kurusi tasa, kawo tasa .

- c. ___ Tasa kɔɔɔɔɔɔɔɔ
2. "Aw ka Matigi ka saya fɔ" o kɔɔ ko joli saraka, jurumu saraka, kuruwa .
T. ___ F. ___
 3. Kerecenw ka kan ka hakili to Krista ka jurumu yafa saraka la (saraka yafa) dimansilon dɔɔɔ, n'ɔ be Matigi ka surafana dumu.
T. ___ F. ___
 4. Buru be Ala lo yira adamaden farikolo la min be kɔɔɔɔɔ ani ka tɔɔɔ i n'a fɔ adamaden .
T. ___ F. ___
 5. Rezen yiriden ye Yezu joli bɔnni tagamasijɛ ye, o min ye saraka ye min ka ji ka kɛ jurumu yafa saraka ye walisa ka jɛnamaya banbali sɔɔɔ.
T. ___ F. ___

Kalansen 11nan

Ka di

"**Sabu Ala ka dunuɔa kanu haali, fɔ a ka** .a Dence kelenpe, min kelenpe lo, janko mɔɔɔ o mɔɔɔ k'a jigi la a kan, o tigi ka jɛnamaya banbali sɔɔɔ, sanni a ka halaki pewu" (Zan 3:16) A be komi jɛnɔɔɔɔɔɔ tigitigi dɔ be kanuya ni nili cɛ.

Krista la, an ka kan ka kanuya dege ani k'o kanuya yira mɔɔɔw la ni dili ye - Ala ye min kalifa an ma, o tilannin ye.

«Ayiwa, an balemaw, Ala ka nɛɛma min kɛ Masedoni jamana lanabagaw ta jɛnkuruw ye, an b'a fɛ aw ye o bɔn;**o ka ninsɔndiya min ka bon**[1].u jigi be jɛnamaya banbali kan].**ani u ka fantanyaba tun be yeɛma ka kɛ nilifɛnw ye.**Sabu ne be seereya kɛ o ye ko o ka fɛn o fɛn min di, o ka o di, fɔ ka tɛmɛ o ta se kan. U yɛɛ ma, u y'an deli joona joona walisa an k'an seen don o baara la mɔɔɔ senumanw ye (2 Korɛntikaw 8:1-7).

"Ni mɔɔɔ min t'a somɔɔɔw ladon, sanko a somɔɔɔw, o tigi banna limaniya la, a ka jugu ka tɛmɛ dannabali kan" (1 Timote 5:8 kɔɔɔ).

Kɛwali

Mɔɔɔ be Ala kanu cogo min na, o b'a yira n'a b'a janto mɔɔɔ makodonbaw la. "Dinan [*saba - kenema kɛta*] an Faa Ala be min jati mɔɔɔ saniyanin ye, min tɛ ni jurumu ye, o ye nin ye: ka denmisɛnw ni firiyamusow ladon [k'u mako wasa] u ka tɔɔɔw la, ani k'i yɛɛ tanga duniɔa ka kɔɔɔ ma" (Zaki 1:27).

Nataba b'a yɛɛ lo kanu ka tɛmɛ Ala wala tɔɔɔ kan.

«Mɔɔɔ si tɛ se ka baara kɛ kuntigi fla ye, walima a bɛna kelen kɔninya ka kelen kanu, walama a be a yɛɛ di kelen ma, ka tɔ kelen mafiyɛnya.**Aw tɛ se ka baara kɛ Ala ni wari ye ."** (Matiyo 6:24)..

"Ni ne **.dine** be min bɛɛ di fantanw ma, ani **.yɛɛdine** farikolo be jeni tasuma na, nka ni kanuya tɛ ne fɛ, ne tɛ foyi sɔɔɔ." [Ne ma n' ka hakilimaya di Ala ma sabu n' ka nilifɛn bɔra n' ka baara wala n' ka cikan na.] (1 Korɛntikaw 13:3).

“ **Minw ye nafolotigiw ye nin dije kɔɔ, a fɔ u ye ko u kana u yeɛ bonya** .O kana u jigi la nafolo kan, o min tɛ se ka lɔn, u ka jigi la Ala kan” (1 Tim 6:17-19) Mariki 10:17-21 kɔɔ, an be nafolotigi dɔ kofɔ min tun be sariya labato, nka a tun tɛ sɔn ka fɛɛn dɔ di fantanw ma. ani i jigi la Ala kan. Nafolotigi y’a ka nafolo mara dugukolo kan sanni k’a mara sankolo la. Ka nili kɛ mɔɔ makodonbaw ye, o ye nafolo ye min maranin be sankolo la Nafolotigiw wo, fantanw wo, minw be Krista la, olu be nafolo mara sankolo la u ketɔ ka kopuman kɛ ka tɔɔw demɛ bololafenw ni hakilimaya ta fan fɛ, nka a ka bololafenw hake tɛ. bololafen minw b’a bolo.

“ **Aw k’aw yeɛ kɔɔsi aw kana aw ka ‘kotilennin ketaw’ kɛ mɔɔw jɛɛ na .,k’a ye u jɛɛ na** . N’aw y’o kɛ, aw Faa min be sankolo la, aw tena sara foyi sɔɔ o la” (Matiyo 6:1-4).

«Bɔɔ bɛna aw sɔɔ, aw sariya karamɔɔw, ani aw Farisi flankafuw! **I be tannan di** .i ka kɛfen kasadiyananw — nɛrɛmugu, nɛrɛmugu ani kumini. Nka i be ni **janfasariya** ta ko minw ka bon kosebe — **tilenninya, makari ani kantigiya**. I tun ka kan ka koo labanw kɛ, i kana koo fɔɔw to yen” (Matiyo 23:23-24).

“Cɛɛ dɔ, min tɔɔ ko Ananiyasi, ale n’a ka muso Safira tun y’u ka foro dɔ feere, k’a sɔɔ a muso tun b’o kala ma **.a ye wari dɔ mara a yeɛ ye .**, nka a tɔɔ nana n’a ye k’a bila cidenw sen kɔɔ” (Kɛw. 5:1-2) O tɛ tijɛn ye k’u m’u ka wari bɛɛ di, nka u ka miiriyala lo min b’a la ka mɔɔw tando.

Natabaya ani yerɛsaraka .

Natabaya ye ka sinsin yeɛ kan – n’ ka bololafenw, n’ ka wagati ani n’ ka negelakow.

“**Aw k’a faga .**, o la, fɛɛn o fɛɛn be aw ka dugukolo kan: kakalayakow, mɔɔw, negelakow, nege juguw ani **.natabaya**, min ye bolibatoli ye. (Kɔɔsi Aw mɔɔw le kosɔn Ala ta dimi bɛ nana. »

- o Ne bɛna a fɔ ne yeɛ ye ko: «Cɛ, naforo caman maranin bɛ i fɛ fɔ san caman; I nɛnɛkiri, ka domuni kɛ, ka min, ka jagari.» Nka Ala k’a fɔ a ye ko: «Ele hakirintan, o bɛna i nin bɔsi i ra bi su fɛ; I ka fɛn minw labɛn, o bɛna kɛ jɔn ta le ye?» (Luka 12:19-20).

- o “Aw ye aw yeɛ kɔɔsi! **Aw ye aw yeɛ kɔɔsi natabaya suguya bɛɛ ma;** mɔɔw ka jɛnamaya tɛ bɔ . a ka nafolo caya” (Luka 12:15).

- o «Nka Alapasiran ye nafaba le ye, sabu an ma na ni foyi ye dunuɔa ra, an fana tɛ se ka foyi ta ka bɔ a ra. **Mɔɔw minw b’a fɛ ka nafolo sɔɔ, olu be ben kɔɔɔli ni jaan dɔ kɔɔ** .ani nege gwansanw ni nege juguw caman na, minw bɛ mɔɔw bila halakiri ni halakiri ra. Ka jɛsin **.wari kanuyaye** kojugu sugu bɛɛ ju ye. Mɔɔw dɔw be wari jini, u bɔra limaniya la, u y’u yeɛ sɔɔw ni dusukasi caaman ye” (1 Timote 6:6-10).

- **“Aw kana nafolo lajen aw yerew ye dugukolo kan .**, tumu ni nɔɔ be domuni ke o yɔɔ ra, sonw be don kari ka sonyari ke yɔɔ min na. **Ngaaw ye nafolo lajen aw yere ye sankolo ra .**, [baara minw be ke ka mɔɔ wɛrɛw demɛ] yɔɔ minw na, nɔɔ ni nɔɔ tɛ fɛɛn tiɲɛ, ani sonw tɛ don yɔɔ minw na ka sonyali ke. Sabu aw ta naforo be yɔɔ min na, aw jusukun fana be o yɔɔ le ra» (Matiyu 6:19-21).
- Minw be baara ke ni Ala ka nafolo ye u yere kan k’a sɔɔ u tɛ miiri u ka gwɛɛyɔw la, ntalen min be fɔ tuma caaman na ko nafolotigi ni Lazari, (Luka 16:19-31). Ni mɔɔ ma yeɛma ani k’a damine k’a ka nafolo ke Ala nafa kama, siga t’a la, a bena gwɛn ka bɔ Ala ɲɛɛ kɔɔ.

“Yezu y’a ɲaa file a ka kalandenw na k’a fɔ u ye ko: ‘ **.A ka gwɛɛ nafolotigi ma ka don Ala ka Masaya la”** (Mariki 10:23 kɔɔ)! Nafolo tɛ gwɛɛya ye. O ye k’i jigi la i ka nafolo kan walisa ka kisili ni ɲenamaya banbali sɔɔ sanni k’i jigi la Ala kan.

An be sɔɔ ka bololafɛnw di .

“Aw k’aw hakili to nin na: [Pɔli be letɛrɛ sɛbɛra Korɛntikaw ka kɛrɛɛnw ma] Mɔɔ min be danni ke dɔɔni dɔɔni, o tigi bena suman tige dɔɔni dɔɔni, min be danni ke ka caya, o tigi bena suman tige ka caya. Ala ye nɛɛma ke aw ye ka caya, waasa aw mako be fɛɛn o fɛɛn na, aw ka se ka baaranuman sifa bɛɛ ke ka caya tuma bɛɛ, i n’a fɔ a fɔra Ala ka kuma na cogo min na ko: «A y’a ka nilifen minw di fantanw ma, a y’u jensen. a ta terenninya be to fɔ wagati bɛɛ.»

Pol ka letɛrɛ ci kɛrɛɛnw ma ko “min tun be sonyali kɛra, o tigi kana sonyali ke tugun, nka a ka kan ka . **baara ke, ka baara nafaman dɔ ke a yere bolow la, janko a ka se ka fɛɛn dɔ di mɔɔ makodonbagaw ma”** (Efɛzikaw 4:28 kɔɔ).

An be sɔɔ ka fɛɛn di an ma an ka hakilimaya la

I ye min kalan, kana to ka sɔɔ o ma fiyɛntɔya la. I yere ka verisew sɛgɛsɛgɛ, ka baro ke ni kɛrɛɛn tɔɔw ye, k’a sago faamu ka ɲɛ. I yere ka koo bɛɛ sɛgɛsɛgɛ sanni i k’i jigi la i teri, karamɔɔ, waajulikɛla wala pastɛri dɔ ka lannaya wala a ka miiriya kan ani k’a sɔɔ a ma. Aw ye sɔɔ Kirisita ta cifɔniw ma, ka aw jigi la a kan ni lamenni ye. Ni mɔɔ m’a ɲini ka faamuyali ke, a be se ka yeɛma cogo di?

An be sɔɔ ka mɔɔw lasun u ka koow ke cogo numan na

Mɔɔw be min miiri wala u be min fɔ i koo la, o lo b’a yira i be nɔɔ min to mɔɔw kan. Kɛrɛɛnw ka baara b’a ɲini mɔɔw fɛ a ka nɔɔ to Ala kan ani a ka baara ke n’a ye ka s . **ee ko tilenninya ni makari be ke fantanw ye.**

A be sɔɔ ka Kibaru Duman fɔ .

“A y’a fɔ u ye ko: “Aw ka taga diɲɛ yɔɔ bɛɛ la, ka kibaru diman fɔ danfɛnw bɛɛ ye, ni mɔɔ min lara a la k’a batize, o tigi bena kisi, nga min ma la a la, o tigi bena jalaki” (Mariki 16:15-16).

Ala y'a ka nafolofen nafamanba ani min kɔɔtanin lo ka tɛmɛ fɛɛn bɛɛ kan, o kalifa Krista ma. A ma labɛn wɛrɛ kɛ walisa k'a ka Kibaru Duman bɛnkanko lase mɔɔɔw ma. A b'a fɛ an k'ale sago kɛ, n'an tɛ mɔɔɔ wɛrɛ sago kɛ. O bɛna a ta sara kɔɔ; an tɛna o kɛ.» Niningali ye ko "an b'a sago kɛra wa wala an b'a to mɔɔɔ wɛrɛ k'o kɛ an ye?"

An k'an ka wagati kɛ ka sɔn

Ka baara kɛ n'an ka wagati ye ka jɛ, o ye ka wagati ta ka an yɛrɛ, an ka denbaya, makodonbagaw, kalan ani kibaro diiman lase dunija ma walisa k'u mako wasa Alako ta fan fɛ. Ka fara dɛmɛ kan wariko ta fan fɛ walisa ka musakaw sara, mɔɔɔ be se k'a seen don nin baara nunu na:

kele. Bibulukalanw be kɛ mɔɔɔ kelen kelen bɛɛ fɛ

b. Ka mɔɔɔw bila karamɔɔɔ dɔ fɛ .

c. Bibulu ka lɛtɛrɛ kalanw tilan ani k'u sɛgɛsɛgɛ .

d. Ka kalan sɛbɛninw yiriwa .

e. Ka tɔɔw jija u ka waajuli baara la .

Mɔɔɔ yɛrɛ ka kunkanbaara ye nili kɛli la .

Nne be **Nnemin** ka ji k'a sago kɛ? Tɛnɛ lo, o jaabili gwenin lo – ɔNɔN min be fɔ ni mankanba ye, ne yɛrɛ lo be n' kunko ye!

Krista ka kalanden kantigimanw dɔɔɔn lo tɛ, nka bɛɛ bɛna weele ka jateminɛ kɛ. « Matigi Ala ko: <Ne bɛ kari ko ne bɛ kari ko ne jɛnaman lo, bɛɛ bɛna o kinbiri gban ne kɔɔ, bɛɛ bɛna Ala bonya. O ra, **an kelen kelen bɛɛ bɛna an ka koow jate Ala ye**" (ɔɔmukaw 14:11-12 kɔɔ).

Nili ye dusukun ka jaabili ye ka kɛnɛ ni mɔɔɔ ka jɛtaga ye cogo min na. O tɛ "sariya" dɔ ye i n'a fɔ tannan.

Kerecɛn ka ji k'a lɔn fɛɛn minw be kɔɔ to a ka nili kan, a ka kɛ juman wala juguman ye. Mɔɔɔ ta kɛwalew ni a ta kuma ye Ala bonya ye; n'o tɛ, a be bonya la Sutana n'a ka sababu kan. U ka nilifenw n'u ka marali kunkanbaara ye kelen yɛrɛ lo ye!

Nilifen min man kan

- Ala ye nafolo minw di, an kana baara kɛ n'u ye walisa k'a sago kɛ.
- Ka nili kɛ sabu o ye cikan ye sanni k'a bɔ i dusukun na . o
Mɔɔɔ minw be nili kɛ cikan dɔ kosɔn, Yezu y'olu weele ko filankafow. U tun b'u janto cikanw labatoli la ani u tun be jɛnamaya koo kɔɔtaninw to yen: tilenninya, makari ani kantigiya .
- Ka di walisa adamaden k'a lɔn .
- Jurumu mɔɔɔnin be dili kɔɔtan min na . o
Saan caaman ka kɔn o jɛ, Ezayi 1:10-17 kɔɔ, Ala y'a fɔ ko: "Aw kana saraka gwansanw lase tugun, ... ne tɛ se ka sɔn fetiw ma minw mɔɔɔnin lo, ... aw ka ko, aw k'aw yɛrɛ saniya, aw k'aw ka jurumunw bɔ ne jɛɛ kɔɔ. denmisennin, aw ye firiyamusu ka hakɛw lafasa!

2 Timote 3:16-17 – “Sebeninw bee bɔra Ala lo la, u nafa ka bon ka mɔɔw kalan, ka mɔɔw kɔɔw, ka mɔɔw latilen, ka mɔɔw dege tilenninya la.”

Heburuw 12:11 – “Sisan, kololi bee be ke i n’a fɔ dimi [farikolo dimi te] sanni ka diya, nka kɔfe, a be hɛɛɛ yiriden tilenninya na ni tilenninya ye minw y’u yere degi.”

Efɛzikaw 6:4 – “Aw faaw, aw kana aw deenw dimi, nka aw k’u lamɔ, k’u kalan ani k’u kalan Matigi koo la (aw k’u kolo ani k’u ladi.

Kuma min sebera hakili senu barika la, o b’an kalan koo minw ka ni ka ke walisa ka kantigiya, kelenya ani jɛnɔɔɔnya sabati ni Ala ni adamadenw ye:

1. Kerecen minw be jurumu ke i ye wala Ala ye, u ka kerecen balimaw ka kan ka gwere u la k’a jefɔ u ye fɛɛn min kama u ka kewalew ye jurumun ye walisa u ka se k’u ka siraw laben.
2. Kɔɔsili ka kan ka damine joona joona, sini te, lɔɔkun nata te, kalo nata te walima saan nata te.
3. Ladili ka kan ka ke tuma bee ani a ka kan ka to ka ke fɔɔ ka taga se nimisali ma wala fɔɔ ka taga se nimisali sababuw bee ma.
4. Mɔɔg man kan ka kolo abada kuma minw menna. O lo kama, mɔɔg minw be o koo la, olu ka ni k’a jini ka koow jɛnabɔ fɔɔ. U b’o koo lɔn nka n’a sɔɔ u b’u faamu cogo were la.
5. Nafolotigiw ni fantanw, cɛɛw ni musow, mɔɔgkɔɔɔbaw ni kanbelew ka kan ka kolo k’a sɔɔ u te mɔɔg bɔ mɔɔg la.
6. Kanuya ka ni ka ke fɛɛn fɔɔ ye tuma bee.

Kafodenw ka kololi

Fɛɛɛ min ka ni ka fɔɔmasɔɔn/kalan ke ani ka yeɛmani don, o ye mɔɔg kelen-kelen bee ka fɛɛɛ ye. «Ni i balema ka i hake ta;**taga a fɔa** ka jurumu, ele ni ale kelen ce. N’a y’i lamɛn, i y’i balima sɔɔɔ” (Matiyo 18:15).

Ni mɔɔg kelen-kelen bee ma yeɛma don o tuma na, mɔɔg werew ka kan k’u sen don o la. Kerecen damanin, n’a sɔɔɔ fila wala saba, minw be bonya la mɔɔg min kan ani kafo bee b’u bonya, olu ka ni ka taga n’i ye mɔɔg min ye mɔɔg kɔɔɔ, u te taga n’i ye i teri min be sɔɔ n’i ye tuma bee, walisa ka baro ke n’a ye a ka koow cogoya koo la (Matiyo 18:16).

«Ne balimaw, ni aw ce ra mɔɔg dɔ bɔra can ra, ni mɔɔg dɔ k’a lasekɔ, o tigi k’a lɔn ko ni mɔɔg min ka jurumunkeɔbaga lasekɔ a ka lanaya ma, o tigi bɛna a niin kisi saya ma, ka jurumun caman datugu» (Zaki 5:19-29).

“Ka tɛmɛ o bee kan, aw ka to ka jɔɔɔn kanu kosɔɔɛ, bari kanuya be jurumu caaman datugu” (1 Piyɛri 4:8).

Ala ka jama ka ni k’u balimaw ladi tuma dɔw la, o min be se ka ke i n’a fɔ pangili jugu. “ . **Sanuya**(ka fununan kɔɔɔ saniya” (V7) “kana .**ka to ka jɛn n’a ye**(baarakɛjɔɔɔn)ni balimace tɔɔg be min na, n’a ye jurumun ke” (v 11) [jurumu kecogo] la. Kafo bee, minw lajenna, u mako b’a la k’u jɛsin a ma u yere jɛɛ na, u man kan ka letere, e-mail, sms fe .

cikan, tweet, telefoni weele wala foroba laseli. Diinan mɔɔɔɔɔɔɔɔ ka gwɛɛɛɛɛɛ tɛ, kafo bɛɛ ka gwɛɛɛɛɛɛ lo ani bɛɛ ka ɲi k'u sen don o la (1 Korɛntikaw 5 ani Matiyo 18:17).

Mun lo tɛ jɛn ni mɔɔɔ ye wala ka to ka jɛn n'a ye? Yala o ye k'an yɛɛ tanga, ka kuma n'a ye, ka dɛmɛ don a la, k'a bali ka lajɛn n'a somɔɔɔɔ ye, ka dumuni kɛ wala ka sinɔɔɔ n'u somɔɔɔɔ ye ani ka teriya sɔbɛw dabila wa? Kɔɔɔɔɔɔɔɔ kuun ye ka yɛɛmani don mɔɔɔ ka kɛwalew la ka kɔsegi ka bɛn ni balimaw ye ani Ala ye. Jɛnkulu sifa si tɛ kumaɲɔɔɔɔɔɔ bali o cogo la min be kololi kuun tiɲɛ. Ka jɛɲɔɔɔɔɔɔ gwɛɛɛ bɛɛ lalɔ; i n'a fɔ, ka jama ka dumuni dumu, agape dumuni, tuma min na Matigi ka surafana tun be kɛra, o lo ye wale laɲinin ye.

Kɔɔɔsili waleyali ka ɲɛtaga

I ko a fɔra cogo min na ka tɛmɛ, kololi kuun ye ka yɛɛmani don jurumun keli la ani ka bɛn kɛ ni Ala ye. Lajɛnba be min kɛ nimisa kɔ, o kɔɔɔtanin lo kɔsɔbɛ. Pol ka ladili kalan kokura "Nga ni mɔɔɔ dɔ ye dusukasi bila ne la, o tigi ma ne dusukasi foyi la. Hake dɔ la —n t'a fɛ ka sinsin o kan kojugu—o ye nɔɔ to aw bɛɛ kan. o kɔsɔn ne b'a ɲini aw fɛ aw k'a jigi sigi ko aw b'a kanu" (2 Korɛntikaw 2: 5-8). Kanuya bena a bali k'a miiri ko ale ye kerecɛn filanan ye. A ye baaraden ye min be kɔsegira. A Matigi b'a fɛ a ka kɛ baarakɛla ye masaya la. Kerecɛn tɔɔɔ bɛɛ ka kan k'a jija ani k'a dɛmɛ a ka kɛ Ala sagokɛla kantigiman ye min be baara kɛ koɲuman. Ni balimacɛ min nimisara ka bɛn, n'a ma sɔn ka baara kɛ Krista farikolo la, o farikolo be tiɲɛ ani u tɛ kɛɛn ye.

Ka jurumu kɛ ni ɲaniya jugu ye .

Yala danfara be jurumu kɛcogo ni jurumu keli cɛ wa? Yala mɔɔɔ min be koo fila nunu dɔ kɛ, o tigi tɛ se ka kɔsegi Ala ma wa? Eburuw 10:26 kalan. "Sabu n'an be to ka jurumun kɛ ni ɲaniya jugu ye, an kɛnin kɔ ka tiɲɛ lɔn, saraka si tɛ yen tugu ka jurumu w sara."

Yuhana 8:34 "Yezu y'u jaabi ko: 'Tiɲɛ na, ne b'a fɔ aw ye ko mɔɔɔ o mɔɔɔ .kɛwalew hake ye hake ta jɔn ye.'"

Yala n'an be sɔn kɔɔɔɔɔɔ ma, o b'a to an be kɛ jɔn ye wala jurumu kɛcogo lo b'a to an be lɔɔɔɔ yira wa? O tɛ sɔn ka sɔn, nka jurumu keli, n'an b'a fɛ ka taga ɲɛ ani n'an be ban ka yɛɛmani don, o lo be na ni jɔnɔɔ ye jurumu ma. O ye ɲɛnamaya kɛcogo dɔ ye. O cogo ra, k'a to a be lajɛnna ni mɔɔɔ saninmanw ye; jurumunkɛla min ma nimisa, o ka kan ka to a dan na u ka jamala dumuni dumuni wagati la (agape dumuni walima kanuya seli) dumuni min be kɛ Matigi ka tabali kan, o ye wale ye min b'u hakili jigi Krista joli saraka la min dira u ka yafa kɔsɔn.

Niningaliw

1. Egilizi ka kololi kun ye ka balimacɛ lasegin a ni Ala cɛ.

T. ___ F. ___

2. Ni balima dɔ y'i jurumu, i ka ɲi ka min kɛ fɔɔ walisa k'i ka jɛɲɔɔɔɔɔɔ labɛn kokura, o ye mun lo ye? keɛ. ___ I teriw ta ka taga n'a ye .

b. ___ A' y'o fɔ kafo ka diinan mɔɔɔɔɔɔɔ ye .

c. ___ A fɔ legilizi bɛɛ ye janko u ka se ka jɛɲɔɔɔɔɔɔ bɔ .

d. ___ Taga a fɛ ani i ka baro kɛ n'a ye gwɛɛɛɛɛɛ koo la ni dusu sumanin ye .

3. Ka j̄en̄t̄ōk̄nya ke ni balima jurumukela d̄o ye min banna ka nimisa, o k̄o ko i kana j̄en̄t̄ōk̄nya si ke n̄'a ye.

T. ___ F. ___

4. Balima min tun ye Ala bila, n̄'a nimisara ani a k̄ōsegira, kerec̄en ka ni ka mun lo ke?

kele. ___ Aw k̄'a bisimila nka aw k̄'a ka baara dantige .

b. ___ A bisimila nka i ka j̄en̄t̄ōk̄nya d̄ōni ke n̄'a ye .

c. ___ A bisimila ani k̄'a jija a ka baara d̄ō pini a ye Farikolo k̄ō.

5. Kerec̄en min be to ka jurumu ke ni ŋaniya jugu ye, a be se ka saraka juman lo ke?

kele. ___ Krista

b. ___ Si

BIBULU BATOLI SEGESEGEI .5

Tuma caaman na, u be kumaden "Batoli" f̄o cogo k̄ōman na, u be kuma koo caaman koo la ani u k̄ō caaman b̄'a la. N̄'a k̄ō k̄ō ȳ'a damine ka batoli j̄ef̄o u ye ma sabu u ȳ'o kumaden f̄o cogo k̄ō la ani u ȳ'a yira ko u be diinankow d̄o ke minw be ke ni landakow ye. M̄ōḡo kelen kelen be ka ni k̄'a lo Bibulu be min f̄o batoli koo la, a h̄ōk̄nya ani a be se ka f̄o cogo minw na.

Tariku la, m̄ōḡo b̄'a lo ko m̄ōḡo be la lolow la, u be bonya la sankolola f̄een d̄o kan minw be miiri, u be nilifenw di tile ma ani u be danfen barikaman d̄o lo. Yahutuw be n̄'u ka Jehova ye, kerec̄enw be n̄'u ka Krista ye, Budadiinew be n̄'u ka Buda ye, silamew be n̄'u ka Ala ye. O be la, jama ka jogo be j̄ef̄o d̄ōni d̄ōni bonya, bonya, bonya, j̄ōnya ani kololi sira fe.

Verise caaman bena laje walisa k̄'a lo Ala ȳ'a ye ye yira cogo min na ka j̄esin batoli ma min ka di a ye. Layiri k̄ō lajeli bena ke f̄o, o k̄o, Heart of Man ani a laban, Layiri kura segesegeri bena ke. Nin kalan bena kunc̄e ni batoli k̄ō ye min lo na Ala fe, an seko be la.

Layiri k̄ō laje

Batoli koo minw be ke ka j̄esin Layidu K̄ō ma, an bena faamuyali k̄ō n̄'an be m̄ōḡo caaman kalan. M̄ōḡo minw bena laje ka gwe duguman, olu d̄o ye: Kayen ni Abeli, Nuhun, Ibrayima, Musa ni Ar̄o, Dawuda, Ezekiyasi ani Ane.

Kayen ni Abeli ka saraka minw j̄ōk̄o te yen, u b̄'a yira kos̄be ko u ka ni ka batoli ke, hali ni Kayen ȳ'a lo ko Matigi t̄'a ka saraka jati. Ala s̄ōna Abeli ka saraka ma. Kayen ka saraka banna. Ka b̄o Zenezi ka maana k̄ō, kalanden be to ka miiri n̄'a ȳ'a k̄ō m̄ōḡo minw tun be yen, u tun ma daga wala n̄'a k̄ō f̄een w̄ere lo ȳ'a bali ka s̄ō a ka nilifen ma i n̄'a f̄o Kayen ka jogo wala a ye ka jogo (Zenezi 4:3-7). Ciden Pol ȳ'o koo lakali Eburuw 11 k̄ō k̄ō min na a ȳ'a f̄o ko .**Ianaya kos̄o, Habila ta saraka tun ka fisa ni Kayen ta ye.**

1A sebebaga .Bibulu ka batoli segesegeri - Layidu k̄ō laje b̄'a fe ka to a t̄o la.

Nuho ta ko ra, Zenezi 6 -10 b'a fɔ ko a ka neema sɔɔ Matigi Ala ɲa kɔɔ, ko a tun be Matigi Ala ta cifɔninw bee labato. Nuhun bɔnin kɔ kurun kɔɔ, a ye sarakabɔlan lɔ Ala ye ani ka saraka jenitaw bɔ a ye sarakabɔlan kan. Zenezi sebebaga ko Matigi Ala ka o sarakaw men cogo ɲuman na, o le kosɔn, a ka sankaba jenɲɔɲɔnya sigi sen kan.

Iburama ka saraka jenitaw bɔ Matigi Ala ye fana. A dence Isiyaka ka saraka min kofɔra Zenezi 22nan na, o tun ye feen kerɛnkerennin dɔ ye. Abrama ye cikan tigitigi dɔw sɔɔ ani a y'u labato. Nka, min kɔɔtanin lo an fe, o ye ko Ibrayima y'a yira ko a ye min ke Isiyaka ye, o ye batoli lo ye.

Sanni an ka taga ɲefe, a kɔɔsi ko misaliya minw kofɔra sanfe, **.batoli tun be ke ni lamenni, saraka bɔli, bonya wale kerɛnkerenninw ani limaniya ye ..**

Yahudiyaw ta siya ta ko, ani o bɔcogoba min kera Misiran jamana ra, Musa ni Haruna ta ɲamɔɲɔya ra, o tariku be sɔɔ Bɔri kitabu kɔɔ. Kalanbaga b'a lɔn Buru funubali ɲanagbe ni Temenkan seli ko ra. Musa ye jama kalan ko: "Aw ka kan ka nin sariya labato aw n'aw deenw fe fɔ abada." O kɔ, saan minw na, u tun ka ɲi ka Temenkan seli landa ɲefɔ i n'a fɔ "Temenkan saraka" min be di Matigi ma; saraka min be kuma Temenkan seli saraka fɔlɔ koo la. Sebenin b'a fɔ ko: "Jama y'u kunbiri gwan ka Ala bato" (Ekiz.12:27).

Musa ye cikan caaman sɔɔ Matigi fe minw tun bena ke Yahutuw ka sariyaw ni diinankow jusigilan ye. Cifɔni tan minw tɔɔ bɔra, o sariya nin tun be yen: «Aw kana Ala werew bato» (Ekizɔdi 20). O cifɔni tun b'a yira ko Matigi tun be koniya kosɔbe alaw ni boliw la, k'u ke ɲɔnw ye ani k'u bonya. Kunceli min be sɔɔ yan, o ye ko **.Matigi tun be ɲɔnya ni batoli ke kelen ye.**O kunceli be sabati tugun Ekizɔdi 32:8 ka koow la ɲɔɔ min na Matigi ka kumaw na: "O ye misiden dɔ dilan u yere ye, k'a bato, ka saraka bɔ a ye, k'a fɔ (k'a fɔ), Isirayelidenw, nin ye aw ka ala ye, min y'aw bɔ Ezipiti jamana na."

Ekizɔdi 34 kɔɔ, Musa be sɔɔ ka kuma Matigi fe ani a be "a kunbiri gwan duguma k'a bato." O koo la, **batoli tun be ke ni delili ye .**ka Matigi Ala fe Izirayeli siya tɔɔ rani **majigilenya ye.** Layidu labatoli sariya min tun ɲesinna batoli ma, o fana be sɔɔ Ekizɔdi 34 kɔɔ.

Batoli faan werew be sɔɔ Ekizɔdi 35:21 kɔɔ. Jama tun cira ko u ka nilifenw ni baarakeminanw di walisa ka ɲɔɔ senuman lɔ. «Mɔɔ o mɔɔ dusukun tun ka di a ye, ani mɔɔ o mɔɔ tun ka kan k'a lasun, o bee nana ni Matigi Ala ta saraka ye, ɲɔɔkunben fanibon baara kama, ani a baaraw bee kama, ani fani saninmanw kama.»**Yan, sinsin be kera Alako ta fan fe ani dusukun min be sɔn mɔɔw ma.**

Musa ta baara wagati bee ra, a k'a ta mɔɔw ladi ko o ye Matigi Ala ta sariyaw, ani a ta kolatigeninw, ani a ta kumaw, ani a ta kumaw sira tagama.Lamenni, ka fara delili, baara, yeredi, kololi yiracoɔo, sarakaw, landakow ani dusukunw ni hakili minw be mɔɔw lasun, u be se ka lɔn batoli mara kɔɔ. O ɲɔɔ minw kofɔra sanfe, olu b'o koo nunu yira tugun .

batoli koo dɔw la, u be ke cogo bennin na ani cogo were la. A ka kuma surun min sebera Deteronɔmu 30 kɔɔ, Musa ye danfara dɔ yira min bennin lo kosɔbe ni batoli ye; panamaya ni dugawuw ye wala saya ni dangali ye. O kɔɔ, **.batoli tun be yira i n'a fɔ batoli min be ke tuma bæe ani a be sinsin jɛnamaya kecogo dɔ lo kan ..**

Batoli misaliya werew ka ca Layiri kɔɔ kɔɔ Mɔɔ mako be Dawuda, Sulemani, Daniyeli ani mɔɔ caaman werew ka kumaw dɔɔ lo la walisa k'o koo lo. Layidu Kɔɔ ka verise damadɔ dɔɔ lo bena fɔ an ye walisa k'a jini ka faamuyali kɔɔ Layiri Kɔɔ ka batoli tariki koo la.

Zaburuw 2:11 kɔɔ, Dawuda y'a fɔ jama ye ko **.Ala bato ni bonya ye**, ka jajari ni yereyere ye. Dawuda y'a fɔ Zaburu 86nan ka delili dɔ kɔɔ ko **.ka kɔɔ la Ala tɔɔ kan** .o ye ka batoli ke. Dawuda ye jama ladi ko u ka Matigi tando Zaburu 95nan na: "Aw ka na, an ka dɔnkili la ni nisɔndiya ye Matigi ye, ... An ka na a jarkɔɔ ni barikada ye, an ka kule ni nisɔndiya ye a ye ni zaburuw ye ... Aw ka na, an ka Matigi Ala bato, ka an kunbiri gwan, an ka jɔngiri Matigi Ala danbaga kɔɔ."

Izirayeli masace minw sigira Dawuda ni Sulemani kɔ, olugu caman ma teren Matigi Ala ja kɔɔ. Matigi Ala ta sariya kitabu min tun dira Musa ma, o ma o jate. Nka, masace fila tun be yen minw tun b'a fe ka Matigi ka siraw laben kokura. Batofen minw tun be kongoriw kunna, o ka olugu cici, ka mɔɔ karan ko o ye o yere saninya Matigi Ala ja kɔɔ. Masace Ezekiyasi ni masace Zoziyasi be dan na tɔɔ la sabu u y'u yere di Ala ma ani u ye batoli juman kura ke, kerɛkerɛnniya la, Temenkan seli batoli koo la. II Tilew Kibaru 29 be masace Ezekiyasi ta baaraw kofɔ, ka Temenkan seli sariya sigi kokura. O wagati la, Temenkan seli batoli tun be ke ni nin ye: saraka jenininw, dɔnkiliw minw be fɔ ni burufiyekanw ye (o kɔɔ, ni Dawuda ka fɔlifɛnw ye), dɔnkili minw be fɔ ni dɔnkiliw ye tuma min na jama be batoli kera, majigilenya yiracogow — k'u kunbiri gwan, ani tanuli ni ninsɔndiya dɔnkiliw. Masace Yoziyasi ka koow be kɔɔ 2 Tilew Kibaru 34 ani 35. Masace Yoziyasi ye jɛnɔɔnya min ke ni Matigi ye, o kofɔra sapitiri 34nan ka verise 31nan na: **"janko a ye a ta cifɔninw, ani a ta seereyaw, ani a ta sariyaw sira tagama ni a jusukun bæe ye, ani a nin bæe ye."**

Sapitiri 1 ka bɔ 1stSamuyeli ye maana dɔ lakali Anɛ koo la min be mɔɔ dusukun kɔɔ. A kɔɔ tun datugunin lo, a tun be Matigi Ala deli ko a k'a ka tɔɔ file ani k'a hakili to a la.**Anɛ ka batoli tun ye saraka, delili barikaman ani layidu ye ..** A ko: «Ne ka ne niin bæe bɔ Matigi Ala ye» (1 Samuyeli 1:15). Bibulu b'a fɔ ko Matigi hakili jigira a la ani a hakili jigira a ka layidu la ko a bena den (Samuyeli) di Matigi ma.

Sisan, misaliya minw bæe fɔra sanfɛ, jogo dɔw be yira ani u be ke Matigi batocogo dɔ ye Layidu Kɔɔ dancew kɔɔ.

Ka kuma surunya, fɛɛn nunu be se ka kɔɔsi:

- Lamenni (cikan kerɛkerɛnninw ani cikan gwansanw ma)
- Sarakaw yiracogo .
- Bonya wale kerɛkerɛnninw
- Kumajɔɔnya (ka sinsin ani delili sababu fe)

- Laada (o misaliya tigitigi min kofra, o ye Temenkan seli hakilijigi lajen ye)
- Jɔɔnya ani yeredi .
- Nilifenw (nilifenw ani baara)
- Alako ta fan fe
- Bonya
- Ala ɔɔɔɔɔɔɔɔ
- Dɔnkili minw be fo ni burufiyekanw ye .
- Kori dɔnkiliw, tando dɔnkiliw ani ninsɔndiya dɔnkiliw .
- Majigilenya
- Kalikanw

O feenw tun be yeɛma ka ke fenw ye minw be ke cogoya kelen na ani minw te ke cogo bennin na ani u tun b'a yira ko u ye batoli ye. O yɔɔw tun be ɔɔɔ landakow la Matigi tun be minw ci . ; i n'a fo saraka jenitaw boɔi sarakabɔnanw kan, ani jɛnɔɔɔɔɔɔɔɔ ta sariyaw labatoli. Pol y'a fo Eburuw 9:1 kɔɔɔ layidu foɔ ka sariyaw koo la ko: "Layidu foɔ tun be .Ala batoli sariyaw ani dugukolo kan yɔɔɔ senuman . " ani verise 9nan na." **O sariya kɔɔɔ, saraka ni saraka minw te se ka Ala batobaga dusukun dafa ..** O yɔɔɔ min te sariya kɔɔɔ tun bimin be ye **dusukun seen donni na ka jɛnamaya ke cogo do la min ka di Matigi ye ..** Musa ye miiriya juman di: "Ne ye jɛnamaya ni saya, duba ni dangali bila aw jɛfe. O la, aw ka jɛnamaya sugandi, janko aw n'aw kɔɔɔɔɔɔ ka balo, ka Matigi Ala kanu, k'a kan lamɛn, k'a mine kosɔbe" (Deteronɔmu 30:19-20). Ka bato, o ye ka jɛnamaya ke; n'o te, a be sa .

Mɔɔɔ dusukun

O kɔ, Ala ko: "An ka adamaden dan an jaa la, an jaa la, k'a to a ka kuntigiya ke ... dugukolo beɛ kan ... O cogo la, Ala ye adamaden dan a yere jaa la, a y'a dan Ala jaa la (Zenezi 1:26- 7 NIV). (*nefes*) [1].niin – KJV & ASV] (Zenezi 2:7 NIV).

O la, Ala ka danfen ye adamaden weele ko, .*Adama*,kera danfen jɛnama ye - danfen min be ni - dusukunnakow, negelakow, dusukunnakow, hakili, niin ye ani min be se ka mara ke, ka fanga ɔɔɔ ani ka latigeli ke.

Ala ye Dawuda kofɔ i n'a fo mɔɔɔ min ka di ne yere ye (Kew. 13:22).

Tuma min na Farizijɛw y'a pininga sariyaba min koo la, Yezu y'u jaabi ko: "I ka Matigi i ka Ala kanu n'i ka feen beɛ ye .dusu [1].*lebab*(OT)*kardiya* (NT)] ani n'i ka .nii [1].*Nefesi*(OT) ; *psuche*(NT)] ani n'i ka .hakili ' [.*ne`od*(OT)*Dianoya*(NT)fanga walima fanga] {a bɔra Deteronɔmu 6:5 kɔɔɔ}. O le ye sariya foɔ ye, min beɛ la belebebeba ye. A filanan fana be i n'a fo o: 'I k'i mɔɔɔɔɔɔ kanu i n'a fo i yere' {a bɔra Levitiki 19:18 kɔɔɔ}. Sariya beɛ, ani kiraw beɛ be o cifoni fla le ra» (Matiyu 22:37-40).

Tuma min na Pol kumana waajuli koo la, a ko "Nga mɔɔɔ beɛ ma sɔn Kibaru Duman ma, bari Ezayi ko: 'Matigi ., *jɔn le lara an ta kuma ra?*»Ayiwa, Kibaro Diman lamenni le be bo lanaya ra. Nka ne b'a jɛninka ko yala o ma o men wa? Dnhɔn tijɛn na: '*U mankan sera dugukolo yɔɔɔ beɛ la, u ka kuma sera dije dan na .*'" (Dɔɔmukaw 10:16-18).

O do la, komi lamenni tun be se ka ke kalan ye, o la, kunnafoni be bo seberikela fe ka taga n'a ye kalanbaga fe, i n'a fo a fora cogo kelen na. O kama, lamenni be kunnafoni do w soro la, a kera menni ye wala yeli ye. Nka limaniya te dan ka menni ke wala ka kalan ke i ko a yirala cogo min na sanfe. O kama, ka la limaniya la, ani ka menni ke, o te dan lonniya ni faamuyali soro ma. O la sa, **ka limaniya lawuli, feen do ka kan ka ke mogo dusukun na.** (joli ponpe farikoloman te) **min be kewale sugu do lawuli.** «Siya were mogo minw te sariya lon; **kedanfenu wajibayanin lo** sariya fe, n'a soro tilenninya, makari, majigilenya ani kantigiya, u ye sariya ye u yere ye, hali ni sariya t'u fe, komi u b'a yira ko **.waajibiw sariya tasebenin be u dusukun na.** , **udusukunw fana be seereya ke.** , ani u ka **.miiriya minw be mogo jalaki sisan , sisanhali k'u lafasa.** " (Dromukaw 2:14-16).

O la, adamaden dusukun ye mun lo ye? Yala a ka hakili, a ka hakili, a ka miiriya, a ka dusukunnakow sigiyoro, a kankonakow, a dusukun, a niin wala adamaden kuseme lo (minw be baara ke yoro do la ani a be se ka ke i n'a fo oridateri) wa?

Ka bo **.Bibulu dapegafe kura mogo** bena "dusukun" nefocogo n'a nefocogo nin soro. Layidu koro koro, heburukan kumadenw **.leb ni lebabu** be fo cogo caaman na.

kele.**Fiziki** l wala tagamasijne ('cemance'; sijne 29).

b.**Mogoya, kankonakow wala jogo.** a bee la (sijne 257, i n'a fo Ekiz. 9:14; 1 Sa. 16:7; Zenezi 20:5).

c. Nisondiyahakili **cogoyaw** , min be soro yoro caaman na (sijne 166); doromin (1 Sa.25:36); nisondiya wala dusukasi (Kirit. 18:20; 1 Sa. 1:8); joro (1 Sa. 4:13); jagweleya ani siranya (Zenezi 42:28); kanuya (2 Sa. 14:1).

d.**Hakilila baaraw** (sijne 204); mogow k'u janto u la (Ekiz. 7:23); miiri (Deter. 7:17); hakilimaya (Deter. 4:9); faamuyali (1 Mas. 3:9); feereko (Ekiz. 28:3) (fila labanw = 'hakili' saan 1999 koro).rsv).

e.**Lapini wala lapinita** (sijne 195; 1 Sa. 2:35), o ye kumaden focogo do ye min be mogow lasun u ka koow ke cogo do la. (H. Wileri Robinson)

Layidu kura koro, Gerekikan kumaden **.kardiyabe** baara ke n'a ye. "A (dusukun) te bo a ka farikolo yoro la pewu, bari a dilanna ni 'farisogo' ye (2 Kor. 3:3), nka a lo ye sago sigiyoro ye **.(i n'a fo Mk. 3:5)**, hakilimaya koo la **.(misali la, Mk. 2:6, 8)**, ani dusukunnakow **.(misali la, Luka. 24:32 koro)**. O koro ko 'dusukun' be surunyana Layidu kura kumadenw na ka ' bee lajennin koro yira **.mogo**" {ce bee - } (C. Rideri Smith).

"Yahutuw tun be miiri u yere ka kolonni na sanni ka miiri lonnikow la, ani o cogo la, u y'u yere tanga bi ka fili ma min be ke ka baara caaman ke ka dama teme **.marabolo** o bee kosoro. Dusukun lo be mogo wala begen ke mogo ye, ani **.a b'a ka kewalew bee mara.** (Talenw 4:23). Jogo, jogo, sago ani hakili ye bi kumadenw ye minw bee be 'dusukun' koro do yira a ka Bibulu ka baarakocogo la.

"Matigi Ala be mogo kelen kelen bee dusukun lon ani a te lafilu ni kenema yecogo ye (1 Sa. 16:7), nka delili min ka kan, o ye, o bee n'a ta, a ka mogo dusukun segesege k'a lon (Zab. 139:23), ani .

k'a saniya (Zab. 51:10). 'Dusukun kura' ka kan ka ke mɔɔɔjuguw ka lapinita ye (Ezek. 18:31), o kɔɔ ko Ala ka sariya man kan ka ke kenemafen dɔɔɔ ye tugun, nka a ka kan ka 'sebe dusukun kan' ani k'a saniya (Yez. 31:33).

"O la, o ye ko dusukun, min ye negelakow beɛ bɔɔɔ ye, o ka kan ka kɔɔsi (Talenw 4:23), ani karamɔɔ b'a fe k'a ka kalanden dusukun sama ka taga sira numan kan (Talenw 23:26).

"Mɔɔ minw dusukun saniyanin lo, olu le bena Ala ye (Mat. 5:8), ani Krista siginin be dusukun na limaniya barika la, o lo b'a to mɔɔɔ senumanw be se ka Ala ka kanuya faamu (Efɛz. 3:17)" (NEWBIBLEDNFDLT, Lakɔɔidenw ka gafew bɔɔɔ, Tyndale House ka gafew bɔɔɔ, Inc.).

Adamaden kunsemɛ lo be adamaden ka baara beɛ mara. A ka baaraw beɛ n'u farala ɔɔɔ kan, o be ke mɔɔɔ beɛ ye, o ye mɔɔɔ ye:

- kele. Ofarigolo kɔɔ min be kunnafoniw ni kunnafoniw beɛ laben minw nesinna farikolo ka baara nafamanw ma.
- b. Omiriya kɔɔ dɔ be komi kunsemɛ kɔɔ min be koow ni kenema kunnafoni werɛw kɔɔ walisa k'u laben, k'u segesɛge, k'u danfara, k'u sanga ɔɔɔ ma, k'u mara ani k'u kɔɔ minw ka ni ka latigeli ke ani u tun be se ka weele ko hakili kɔɔ.
- c. Odusukkunakow ani Alako ta fan fe kɔɔ min be fɔ tuma caaman na, o ye dusukun ye, mɔɔɔ kɔɔɔnafen wala dusukkunakow sigiyɔɔ. Mɔɔɔ be kanuya, kɔɔniya, siranya, jagweleya, lannaya, tilenninya, dusukun, jogo ani dusukkunakow kɔɔ kɔɔ min na. A ka ni k'a lɔn ko mɔɔɔ dusukun be se ka dege ka kɔn jogo numanw sifa caaman ma, a ka jogo be se ka ke numan wala juguman ye ani a dusukkunakow be se ka basigi miiriya wala lannaya lo kan sanni ka basigi lɔnniya ni koow kan.

Kuma laban

Dusukun O ye adamaden kɔɔ dɔ ye min danna Ala cogoya la ani a be se ka ke ko a beɛ te farikolo ta ye. Adamaden be se k'a dusukun kolo kɔɔnuman wala koo jugu la. Adamaden ka kan ka bato min na, o ye mɔɔɔ jusukun le ye. Yezu y'o fɔ Luka 17:20-21 kɔɔɔ"

Ala ka masaya tena na n'i nes b'a la, mɔɔɔɔ fana tena a fɔ ko: 'A be yan,' wala ko 'a be yen,' bari Ala ka masaya be aw cɛma."

Adamaden ka batoli ka kan ka ke tijen ye, ani min ye tijen ye; hakilimaya ni tijen na ani dusukkunakow ni dusukkunakow la. Baara o baara be ke dɔɔɔ "walisa ka cikan dɔ labato" wala ka koo dɔ "dafa" min be jati ko a ka ni ka ke, a be komi o ye landakow lo ye walisa k'a jini ka kisi. A' ye Apendisi 1 ani 2 laje Apendisi gafe kɔɔɔ walisa ka kuma dusukun koo la. [Mɔɔɔ dusukun te Bibulu ka batoli segesɛgeri gafe dɔ kɔɔɔ.]

Layidu kura laje ⁶

Layiri kura kɔɔ caaman be yen minw be kuma batoli faan dɔw koo la. Olu bena laje fɔɔ walisa ka feɛn dɔw wala jogow lɔn minw be batoli yira wajibi la. O jogow fanba bena ke jogo numanw ye, nka dɔw .

⁶A sebebaga .Bibulu ka batoli segesɛgeri - Layidu kura laje b'a fe ka to a tɔɔ la.

O yɔɔ wɛrɛ ye Filipikaw 3:3 ye. Pɔli ko kerecɛnw bɛ Ala bato ni Nin Saninman le ye, ka o yɛrɛ bonya Yesu Kirisita le ra, k'a sɔɔ o tɛ o jigi la adamadenw ta landakow kan.

Sisan, kerecɛnw be se k'a lɔn ni Matigi ka Nii lo b'u jɛminɛna n'u b'u ka kewalew suma ni jogo numanw ye, Sɛbeninw b'u yira cogo min na. Pɔli ka Ala ta jogo caman kofɔ a ta lɛtɛrɛw kɔkɔ minw cira ɔɔɔmu (sura 12 & 13), Galasi (sura 5), Efesi (sura 4-6) ani Kɔkɔsi (sura 3) lanabagaw ta jenkuruw ma. O yɔɔw be taga jɛfɛ tugun sabu u be danfara dɔ yira adamaden ka jogow ni hakilimaya jogow cɛ. Fɔkɔw bɔra adamaden nege le ra; o labanw bɔra nege la min b'a la ka tagama ni Ala ye. Pol ye ntalen min don Galatikaw ka lɛtɛrɛ kɔkɔ, o be adamaden kɔkɔna keɛ yira. Pol yɛrɛ y'o kɔkɔna keɛ sɔɔ ka keɛrɛ ni ɔɔɔmukaw 7nan ye.

Kerecɛn jogo be jɛfɔ ni kanuya, ninsɔndiya, hɛɛrɛ, muɔuli [jɛlɛma, muɔuli, jijali] numanya, numanya, kantigiya, dususuman, yɛrɛminɛ ye. O bɛɛ b'a to mɔɔɔ be se ka bato Nin Saninman ra, sabu o bɛ an Matigi bonya. Kerecɛnw ka ni ka Ala ladegi, ka yafa mɔɔɔw ma, ka dusukun numan fɔ, ka kumaw fɔ minw be mɔɔɔw jija ani k'u yɛrɛ kolo. ɔɔɔmukaw 12:1 be kuma laban fɔ ka gwɛ ko: "...aw k'aw farikolo di i n'a fɔ saraka jɛnaman, saraka senuman, min ka di Ala ye, o min ye aw ka batoli ye Alako ta fan fɛ."

Pol tun be kumana Alako jogo lo koo la, o min ye batoli hakili ye, min be dan na ni dunija ka jogo ye. O kɔɔ, jama fanba ye sariya dɔ yira min man di Matigi ye. Kerecɛnw ka ni ka sariya wɛrɛ lo sigi. **U ka kan ka danfara ka bɔ jɔɔɔn na ni Matigi batoli hakili ye min be to ka ke ani min be bonya, baara, lamenni, bonya, bonya, majigilenya,** etc. U ka kan ka fa ni hakili senu ye, k'u ka jɛnamaya ke yɔɔɔjan na, ka kumaɔɔɔɔnya ke i n'a fɔ a fɔra cogo min na Efɛzikaw 5:19 - 21 kɔkɔ "ka kuma jɔɔɔn fɛ zaburuw ni dɔnkiliw ni hakilimaya dɔnkiliw fɛ, ka dɔnkiliw la ani ka dɔnkiliw la n'aw dusukun ye (aw dusukun na, an ka Matigi ye - NKJV ka fɛɛn bɛɛ di Yezu ma tuma bɛɛ; Aw k'aw yɛrɛ majigi jɔɔɔn ye Krista jɛsiran kɔsɔn."

Nin jɔɔɔ jɔɔɔn fila nunu b'o barokun latanga;

kele. "O la, aw ka se ka tagama ka keɛrɛ ni Matigi sago ye, k'a diyabɔ koo bɛɛ la, ka yiridenw bɔ baara numan bɛɛ la, ka dɔ fara Ala lɔnniya kan" (Kɔkɔsikaw 1:10).

b. "Aw ye Kirisita ta kuma sigi aw kɔkɔ kɔsɛbɛ, ka jɔɔɔn kalan, ka jɔɔɔn ladi ni zaburuw ye, ani dɔnkiliw, ani Ala ta dɔnkiliw, ka Ala waleɔnuman lɔn aw dusukunw na. Aw bɛ min o min ke, aw bɛ o bɛɛ ke Matigi Yesu tɔɔɔ ra, ka barikada Fa Ala ye ale sababu ra (Cossilo-71").

A kunba ye yan, o ye ko an ka kan ka Ala sigi an dusukunw na; an ka ni ka jogo numanw sɔɔ i ko verisew b'a yira cogo min na. O cogoyaw la, batoli yɔɔɔ dɔ be yen. Bonya, bonya, lamenni ani kanuya bena lɔn ka gwɛ ani ka gwɛ.

Batoli wɛrɛw

A jinina ka batoli faan dɔw lɔn ka ɲe minw be mɔɔw hakili sama an Matigi ma. O batoli kofɔra ko tɲen lo ani ko a ye tɲen ye, ani a be fɛen ɲumanw lo laɲe minw be sɔɔ sɛberi senuman kɔkɔ. Nka, sɛbeninw be kuma gwansan, kunfinya, jine ni boliw, mɔɔw, mɛlɛkɛw ani cɛɲumanya (nature) batoli koo la. U ka cogoyaw be jati verisew fɛ k'u be ni batoli sifaw ye. Mɔɔw ka teli k'o batoli koow fɔ cogo jugu la ani u be tɲen batoli sɔɔ. ɲeyirali nunu be sɔɔ walisa k'u laɲe.

Kunfinya ka batoli

Krista ka kuma min fɔra ni Samarika muso ye, o ma tɲen batoli hakilimaya fan dɔɔn lo yira, nka a ye kunfinya batoli koo fana yira. Yuhana 4:27 kɔkɔ, Yezu y'a fɔ muso ye ko Samarikaw ka siya be Ala bato u ka lɔnɲiya la. Kisili tun be bɔ Yahutuw lo fɛ, o bɛɛ n'a ta, o siya fila tun be ban ka jɛnɔɔɲɔɲɔ kɛ ni siya wɛrɛw ye sabu u tun be ɲɔɔɔ sɔɔɔ.

Samarikaw ka batoli gwansan i n'a fɔ Krista y'a yira cogo min na, n'a sɔɔ o tun be kumana koow cogoya lo koo la min be sɔɔ 2 Masacɛw 17:27- 41 kɔkɔ. [laada], o lo kɛra bi fana." A be komi u tun be siran Matigi ɲe k'a sɔɔ u tun b'u ka boliw batora. Kalan fila ɲɔɔn lo be sɔɔ yan. A fɔl, bɔnɔn kelen kelen bɛɛ be laada minw to an bolo, an ka ɲi k'u sɛgɛsɛgɛ k'a file n'u ye tɲen ye. O koo la, kunfinya ni ngalon batoli tun be kɛra kabi bɔnɔnɔn ni bɔnɔnɔn. A filanan, Yahutuw tun tɛ sɔn Samarikaw ma, i n'a fɔ siya dɔ. O siyawoloma kɛlɛw ni bali minw tun be yen, n'a sɔɔ o tun be Samarikaw bali ka batoli kɛ min ka di mɔɔw ye. An ka ɲi k'an yɛrɛ kɔɔsi siya, ciyen, lɔɔɔ ani landakow ka bonya ma.

Ka kuma Ateni cɛɛw fɛ (Kɛw. 17:22f) Pɔli y'u ka diinankow lɔn. Nka a sɔnna fana u ka batoli ma min kɛra kunfinya la - Ala dɔ ma min lɔnnin tɛ." Pol be danfara don u ka batocogo cɛ (o kɔɔ, ka boliw, batosobaw, jaaw, lɔnniyafɛnw, warigwɛ, kabakuruw, ani fɛn wɛrɛw don a la) ani batoli lakika cɛ. anwu; sabu an be balo, an be tagama ani an be yen ale lo sababu la." U ka batoli tun tɛ lɔnɲiya ye sabu u tun b'a ɲini ka kumaɲɔɔɲɔ kɛ cogo min na ani ka Matigi sɔɔ. O bɛɛ n'a ta, batoli sifa dɔ tun b'u fɛ sabu u ka kɛwalew tun ye baara, nilifɛnw ani labɛnkokura ye. A kɔɔsi ko nin kuma min fɔra sanfɛ, o b'a yira ko jɛnɔɔɲɔɲɔ be yen tuma bɛɛ ni Ala ye.

Mɔɔw be bato .

N'a sɔɔ mɔɔw tun be batoli kɛra Korɛnti Egilizi kɔkɔ. Korɛntikaw 1:12 kɔkɔ, Pol be kuma kafo ka tilanninw koo la ka kɛɲɛ ni mɔɔw sifaw ye; "Aw kelen kelen bɛɛ b'a fɔra ko: 'Ne ye Pɔli ta ye,' ani 'ne ye Apolɔsi ta ye,' ani 'ne ye Sefas ta ye,' ani 'ne ye Krista ta ye.' N'a sɔɔ o tilanniw bɔra kafo dɔ la min tun be kɛ siyaw fɛ. Pol ka cidenya baara tun ɲɛsinna siya wɛrɛ mɔɔw ma fɔl, n'a sɔɔ Apolɔsi tun ɲɛsinna Grekiw ma, ani Piyeri tun be bonya la Grekiw kan yan. kɛrɛnkɛrɛnniya la, karamɔɔw kelen kelen bɛɛ lo kan ani Krista dɔɔn lo kan, o ɲɔɔnfaran y'a to ɲɔɔ dɔ tun be yen min be se ka kɛ tɲen batoli ye.

An be kalan min sɔɔ o la, o dɔɔ lo: an ka limaniya ka ni ka basigi Krista lo kan, a kana basigi kerecɛnw ka jogo dɔ kan min be mɔɔw lasun u ka koow kɛ.

Mɛɛkɛw batoli

Pol be mɛɛkɛw batoli kofɔ Kɔɔsikaw 2:18 kɔɔ. Verise 8nan min be sapitiri nin kɔɔ, o fana b'a yira ko batoli cogoyaw be mara danfenw fɛ (aesthetic appeal), laadaw fɛ, adamadenw ka filozofiw fɛ, ani fɛn wɛrɛw fɛ.

Batoli gwansan

Ezayi 29:13 be fɔ Krista fɛ (Matiyu 15:8-9) k'a to Farisiw ni sariya karamɔɔw kɔɔɔɔra, minw tun be Ala ka kuma tiɲɛ laada kɔɔɔ. A ka jaabili tun ye nin ye: "Nin mɔɔw be ne bonya n'u daa ye, nga u dusukun yɔɔ ka jan ne la. Nga u be ne bato gwansan, u be adamadenw ka sariyaw kalan i n'a fɔ u ka kalanw." Krista y'o mɔɔw jati filankafow ye. Batoli gwansan be se ka kɛ n'an b'an seen don laadakow la k'a sɔɔ an t'a lo an b'a fɛ ka min kɛ; a be se ka kɛ cogoya dɔw la minw be kɛ ka tɛmɛ tagamasijɛ dɔw fɛ k'a sɔɔ dusukun tilennin t'a seen don o la. O miiriya ɲɛɔra Pol fɛ 1 Korentikaw 11 kɔɔ Matigi ka surafana dumuni koo la ..

Batoli gbansanw fana be ye Pɔli ta letɛrɛ kɔɔ, min cira Galati lanabagaw ta jɛnkuru ma (sura 3nan). O kerecɛnw ye hakili senu sɔɔ u ka kumaw lamɛnni fɛ ani u limaniyanin lo, o bɛɛ n'a ta, u kɔsegira sariya ma ani u y'a jini ka kɛ mɔɔw tilenninw ye sariya labatoli sababu fɛ. O batoli gwansan bɔra limaniya dafabali dɔ la; u ma se ka to ka bonya ka taga Krista la.

Sutana ni boliw batoli

Zan be kuma o batoli koo la Yirali 9:20 kɔɔ. «Nga adamaden tɔɔ minw ma faga o tɔɔw fɛ, olu ma nimisa ka faran u ka kɛwaliw la, ka jinaw bato, ani boliw minw dilanna ni sanu ye, ani warigwɛ, ni siranɛɛ, ni kabakuru, ani yiri ye, minw tɛ yeli kɛ, minw tɛ mɛnni kɛ, minw tɛ tagama.

Duniya kuru bee ka Bibulu lanniya baarada

Randolf Dunn, ƚemɔɔɔ - Roberi Santiyago, ƚemɔɔɔ
Bibulu ka enterineti kan

**Kalan 1nan - Ala ka cikan
Fɛɛn bee sɔɔɔla cogo di?
Cɛɛ min tun ye Ala ye .**

**Krista - Ala ka
gundokow Ala koo la**

Ka bɔ ƚenamaya la ka taga se saya ma - Cɛɛ
sato ye kunmabɔli laben
Kibaru Dumanw ka cikanw .

Kalansen 2nan - Ka mɛnni ke Krista fe .

Wagati ka kɔn Krista ƚe
Wagati min na Krista tun be dugukolo
kan Wagati min na Krista kɔ
Wagati laban dugukolo kan
Desizon wagati lo

**Ka bɔ saya la ka tɛme kuruwa kan ka taga
ƚenamaya la Yafali koo la
Batizeli ka ke Kirisita ye**

Kalansen 3nan -ƚenamaya kura Krista la

**Masaya min ma dilan ni bolow ye
Masaya kɔkɔ baarakelaw .**

Krista ka sariyakolo fɔlɔw
Firiyamuso minw mako be kɔkɔ na
Alako ta fan fe

Ka ƚenamaya ke hɔkɔkɔnya la

**Tɔkɔ ka ntalen
Cikan min be sɔɔɔ letɛɛw kɔkɔ:
Ala bato ni hakili ni tijen ye .**

Bibulu lɔnbagaw ka kalanw

**Bibulu labennin
Bibulu ka kuma surunw
Suguyaw ani ntalenw .**

Kalansen 4nan - Ka yiriwa Krista la .

Nazaretika Yezu

Krista ka ƚenamaya
Ka ke kelen ye Krista la
Miirilw dimi koo la

**Farikolo, niin, niin - U be taga min n'i sara? Furu
ni furu faran**

**Ala ka lafinelon
Danni ka kɔn Zenezi ƚe Danni
Heburuw .**

Kalansen 5nan - Ka kɔɔɔbaya Krista la

**Kalan minw be sɔɔɔ kuruwa kan Ala
ka jɔli kecogo la Niningalibaw minw
ma deli ka ke Ka ƚenamaya ke ƚɔkɔn
ye Krista la Ka ƚenamaya ke ka tɛme
bee kan**

Layidu minw be sɔɔɔ sisan ani abada Cɛɛ
sɔbew ye Ala batobagaw ye .
ƚenamaya kuma kabakomanw

Kalan 6nan - Ka ke Bibulu lɔnbaga ye .

Suuw, misaliyaw ani kiraya kumaw
Niin senu
Daniyeli

**Yezu Krista ka Yirali
Sebeninw ka kumabali**

**Kalanw ni kewalew k'a ta saan 100 la ka taga
se saan 1500 ma.**

**Ka Bibulu lajen ani k'a bayelema
Bi, Egilizi ka kewalew - Sebeninw wala laada?**

Yezu bɔnsɔnw - Tablo

Duniya kuru bee ka Bibulu lanniya jenkulu be ni yɔɔw ye minw be taga ni kaan wɛɛw ye .**Bibulu ka enterineti kan.**